

Projekt

z dnia ..... przekazany przez
Burmistrza Miasta Sandomierza

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SANDOMIERZA**

z dnia ..... 2020 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wsparcia Rodziny
za 2019r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.), Rada Miasta Sandomierza uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Wsparcia Rodziny za 2019r. stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Sandomierza

Wojciech Czerwec

Gminny Program Wsparcia Rodziny na lata 2019-2021 w Gminie Sandomierz Sprawozdanie z realizacji za 2019 rok.

Ośrodek Pomocy Społecznej jako koordynator Gminnego Programu Wsparcia Rodziny, kierował się: minimalizacją zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmocnieniem kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych, promowaniem zdrowego modelu rodziny, pomocą rodzinie borykającej się z trudnościami związanymi z opieką i wychowaniem dzieci oraz skuteczną ochroną dzieci i pomocą dla nich, co może być osiągnięte przez współpracę osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Partnerzy i realizatorzy Programu zobowiązani są Uchwałą Nr IV/37/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2019 - 2021 w Gminie Sandomierz - do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w 2019 roku kontynuował realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Instytucje i organizacje o których mowa to m.in.: Urząd Miejski, placówki oświaty na terenie Gminy Sandomierz, Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Świetlice Środowiskowe, Placówka wsparcia dziennego, Punkt Interwencji Kryzysowej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny, Środowiskowy Dom Samopomocy, Poradnia Terapii Uzależnień, Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny oraz lokalne stowarzyszenia i organizacje.

Wskazane w harmonogramie cele szczegółowe i zadania realizowane były w oparciu o założenia programowe i ustawowe zawarte w szczególności w poniższych dokumentach:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start"
- Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Celem głównym programu jest wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin z terenu gminy Sandomierz poprzez tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu.

Zadania do realizacji:

1. Wsparcie rodzin mających trudności w zaspokajaniu fundamentalnych potrzeb natury materialno-bytowej

1.1. Udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.), realizuje ustawowe założenia pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, z których mogą skorzystać rodziny z terenu Gminy Sandomierz. Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych rodzinom, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Z przeprowadzanych wywiadów środowiskowych pracowników socjalnych, można wyciągnąć wnioski, iż głównymi problemami z jakimi borykają się rodziny objęte wsparciem to przede wszystkim długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Pracownicy socjalni, jako profesjonaliści realizujący wymienione w ustawie zadania, stanowią zatem podstawową kadrę instytucji pomocy społecznej.

Przewidziane w ustawie o pomocy społecznej pieniężne formy wsparcia (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe) zostały udzielone w 2019 roku, przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu dla najbardziej potrzebujących rodzin, na wniosek osoby zainteresowanej.

Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia następuje w formie decyzji administracyjnej. Świadczenia w postaci pracy socjalnej i poradnictwa, a także biletu kredytowanego nie wymagają wydania decyzji administracyjnej.

Tabela Nr 1.

L.p.	Świadczenia z pomocy społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą w 2019r.
1.	Zasiłek okresowy	67
2.	Zasiłek celowy i celowy specjalny bezzwrotny	420
3.	Zasiłek stały	164
4.	Zasiłek celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu

W 2019 roku z pomocy społecznej skorzystało 128 rodzin z dziećmi w tym:

- 42 rodziny z jednym dzieckiem,
- 46 rodzin z dwójką dzieci,
- 32 rodziny z trójką dzieci,
- 7 rodzin z czwórką dzieci,
- 1 rodzina z szóstką dzieci.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu zapewnia również pomoc w formie ciepłego posiłku dla dzieci i osób dorosłych.

W 2019r. pomocą w formie ciepłego posiłku objęto łącznie 110 dzieci, w tym: w przedszkolach **47** osób, w szkołach **63** osoby. Ponadto Ośrodek pomocą w formie ciepłego posiłku objął również 30 osób dorosłych.

Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych miały również możliwość skorzystania z wypoczynku letniego.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu pokrył koszty wypoczynku letniego dla 11 dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, szczególnie rodziców samotnie wychowujących dzieci.

Wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji finansowej oprócz Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu udzielały również organizacje pozarządowe działające w Sandomierzu tj:

Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża udzielał wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w 2019r., podejmował poniższe działania:

Tabela Nr 2.

Nazwa działania-2019r.	Rodzaj udzielonej pomocy	Ilość osób objętych pomocą	Szacunkowa wartość pomocy
Wielkanoc z PCK	59 paczek żywnościowych	39 rodziny 20 seniorów z OPS	4307,00 zł
Czerwonokrzyńska gwiazdka	52 paczki żywnościowe	21 rodzin 30 seniorów z OPS 1 dla ŚDS w Sandomierzu	4846,00 zł
Zbiórka pieniędzy dla pogorzalców z ulicy Zaleśnej	Opłacono faktury zgodnie z zapotrzebowaniem pokrzywdzonych	1 rodzina	4900, 00 zł

Źródło: dane własne Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub integracyjnym ośrodku preadopcyjnym. Wydatki te gmina ponosiła w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 3.

Rok 2019	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina zobowiązana jest do ponoszenia odpłatności	Kwota poniesionych wydatków przez gminę w 2019
	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych - 16	51 728,19zł
	Liczba dzieci przebywających w placówce	105 320,77 zł

	opiekuńczo-wychowawczej - 7	
	Łącznie	157 048,96zł

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu

1.2. Zabezpieczenie ciepłych posiłków dzieciom z rodzin posiadających niewystarczające zasoby finansowe w szkołach, przedszkolach.

W roku 2019r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu realizowana była procedura programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”, który jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji własnych zadań o charakterze obowiązkowym określonym w art. 17 pkt 3 i pkt 14, ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej.

Pomoc w formie dożywiania dziecka w szkole udzielana jest w trybie art. 102 ustawy o pomocy społecznej tj. na wniosek osoby zainteresowanej (rodzica), przedstawiciela ustawowego lub z urzędu.

W 2019 roku pomocą w formie ciepłego posiłku objęto:

- w przedszkolach - 47 osób,
- w szkołach - 63 osoby.

1.3 Pomoc w wyposażeniu dzieci z ubogich rodzin w niezbędne artykuły szkolne oraz podręczniki.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu od 2018r. realizuje program „Dobry Start”. Świadczenie przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują świadczenie do ukończenia przez nie 24 roku życia. W 2019r. 2254 dzieci otrzymało świadczenie „Dobry Start”.

Wsparcie w formie artykułów szkolnych i podręczników zapewniły placówki oświatowe na terenie gminy Sandomierz tj.:

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu:

- na mocy ustawy „podręcznikowej” wszyscy uczniowie szkoły podstawowej mieli zapewnione darmowe podręczniki oraz materiały ćwiczeniowe,
- dla rodzin o niskich dochodach istniały stypendia szkolne przeznaczone na zakup niezbędnych pomocy szkolnych - zaopiniowano 11 wniosków.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu:

- uczniowie klas 1-8 zostali zaopatrzeni w darmowe podręczniki szkolne,
- uczniowie, których rodziny posiadały niewystarczające zasoby finansowe korzystali z obiadów w stołówce szkolnej,
- dzieci, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej otrzymały świąteczne paczki żywnościowe w ramach współpracy z PCK Sandomierz,
- organizowano kiermasze z których dochód przekazany został rodzinom potrzebującym pomocy finansowej,
- zorganizowano zbiórkę odzieży, która została przekazana rodzinie potrzebującej pomocy rzeczowej.

Szkoła Podstawowa nr 4:

- współpraca z OPS w ramach bezpłatnego dożywiania dzieci w szkole.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania realizowało:

- zwolnienie z opłat za ubezpieczenie dziecka,
- bezpłatny udział dzieci w teatrykach, warsztatach, imprezach organizowanych przez firmy zewnętrzne,

- dofinansowywanie lub finansowanie wycieczek wyjazdowych z funduszu Rady Rodziców lub indywidualnych sponsorów.

Przedszkole nr 7 w Sandomierzu:

- zapewniało wyżywienie dla dzieci wskazanych przez OPS,
- częściowe zaopatrywanie dzieci w materiały papiernicze niezbędne do wykonywania prac.

Niepubliczne Przedszkole Językowe „Jaś i Małgosia” prowadzone przez Fundację „Dla naszych dzieci” w roku 2019 w ramach powyższego zadania prowadziło i wspierało działalność na rzecz dzieci z rodzin ubogich, chorych, niepełnosprawnych, wybitnie uzdolnionych, pochodzących z rodzin patologicznych i zagrożonych patologią społeczną oraz wszystkich innych dzieci potrzebujących pomocy osób trzecich, poprzez tworzenie warunków wyrównujących szanse ww. dzieci na drodze wszechstronnego rozwoju.

Na wniosek rodziców, którzy mają trudną sytuację materialną Rada Fundacji obniża czesne pobytu dziecka w przedszkolu. W placówce tworzą grupy integracyjne. Dzieciom z orzeczeniami z PPP stwarzano odpowiednie warunki do prawidłowego rozwoju.

Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywczy” w Sandomierzu – nie wystąpiły przesłanki do objęcia pomocą ze strony placówki w powyższym zakresie.

1.4. Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zawarte w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 poz. 111 z późn.zm.), prowadzi postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych. Są to następujące świadczenia rodzinne:

- Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego – osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki: dodatek z tytułu urodzenia dziecka, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31.07.2018r., w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokość świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna – kryterium dochodowe oraz kwoty zasiłków i dodatków przedstawiają się w następujący sposób:

Tabela Nr 4.

Okres	Kryterium dochodowe w zasiłkach rodzinnych
Od 1 stycznia 2019r. do 31 grudnia 2019r.	674,00zł lub 764,00 zł (orzeczenie o niepełnosprawności)

Tabela Nr 5.

Kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków – od 01.01.2019r. do 31.12.2019r.	
Zasiłek rodzinny:	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka -1000,00 zł
95,00zł do 5 roku życia	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400, 00zł

124,00zł od 5 do 18 roku życia	Dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka - 193,00zł (orzeczenie o st. niepełnosprawności 273,00zł)
135,00zł od 18 do 24 roku życia	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 95,00 zł
	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 90,00zł (na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia) lub 110,00zł (na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia)
	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,,: – w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej -113,00zł – w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedzibą szkoły - 69,00zł
	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - 100,00zł

- Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (1000zł).
- Świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny 184,42 zł od 01.01.19r. do 31.10.19r., 215,84 zł od 01.11.2019r., świadczenie pielęgnacyjne (1.583,00zł), specjalny zasiłek w kwocie 620,00 zł.
- Zasiłek dla opiekuna jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013r., sygn. akt TK akt K 27/13 w kwocie 620 zł miesięcznie.
- Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są m.in. bezrobotni (niezależnie od rejestracji w urzędzie pracy) studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierały zasiłku macierzyńskiego mogą także ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie w wysokości 1000,00zł miesięczne nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Poza rozbudowanym systemem świadczeń rodzinnych, w ramach prowadzonej przez rząd polityki prorodzinnej funkcjonują inne świadczenia i systemy wsparcia rodzin wielodzietnych. Należą do nich: świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie wychowawcze 500+ czy rządowy Program „Dobry start”.

- Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007r., o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500,00zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełniania kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza 725,00zł w okresie od 01.01.2019r. do 30.09.2019r. i 800,00zł od 01.10.2019r. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.
- Świadczenie wychowawcze realizowane na mocy Ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze. Rządowy program Rodzina 500 Plus zgodnie z założeniami ustawodawcy ma za zadanie pomóc w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie

świadczeń wychowawczych. Wypłacanie pieniędzy ma służyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka. Program w swoim założeniu poza poprawą sytuacji polskich rodzin, ma również za zadanie przyczynić się do zwiększenia dzietności. Świadczenie wychowawcze mogą pobierać rodzice, opiekunowie prawni, opiekunowie faktyczni dziecka. Wysokość świadczenia ustalono na kwotę 500,00 zł miesięcznie. Przy czym do dnia 30.06.2019r. wypłaty przysługują na każde drugie i kolejne dziecko bez względu na dochody rodziny, natomiast na pierwsze dziecko świadczenie przysługiwało tylko jeśli dochód na osobę nie przekracza 800,00zł, lub 1200,00zł jeżeli którekolwiek z dzieci w rodzinie jest niepełnosprawne. Świadczenie w wysokości 500,00zł na dziecko przysługuje osobom uprawnionym do momentu ukończenia przez każde dziecko 18-roku od dnia 01.07.2019r. W związku ze zmianami wprowadzonymi w zakresie świadczenia wychowawczego od dnia 01.07.2019r.- zmianie uległa długość okresu świadczeniowego. Świadczenia wychowawcze były przyznane:

- dla osób, które dotychczas nie pobierały świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko, w związku z niespełnianiem kryteriów dochodowych - a ich aktualnym zniesieniem- świadczenia przyznane od 01.07.2019r. do 31.05.2021r.,
- dla osób, które dotychczas pobierały świadczenia na 1 i kolejne dzieci - świadczenia były przyznawane od 01.10.2019r. do 31.05.2021r.

Uchwałą Nr XXII/226/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 2 marca 2016r. w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego – Burmistrz Sandomierza wskazał tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W dniu 1 czerwca 2018r. w Dzienniku Ustaw nr 1061 zostało opublikowane Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start". Świadczenie "Dobry Start" przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Rodzina będzie mogła liczyć na wsparcie niezależnie od posiadanego dochodu. Aby otrzymać wsparcie należy złożyć wniosek. Wniosek może złożyć rodzic dziecka, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka, a w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej-rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej. W 2019r. o świadczenie „Dobry start” zostało złożonych 1731 wniosków

W ramach dodatkowego wsparcia dla rodzin borykających się z problemami finansowymi, Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych oraz zadania wynikające z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Rodzina, która ma problemy finansowe i nie jest w stanie samodzielnie płacić czynszu, może wystąpić o dodatek mieszkaniowy. Dodatek, to dopłata do kosztów utrzymania mieszkania lub domu. Dodatek – przyznawany jest w oparciu o wniosek złożony przez osobę ubiegającą się. Uprawnienia do dodatków mieszkaniowych uzyskują osoby, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- zamieszkują w lokalu, do którego posiadają tytuł prawny (z wyjątkiem osób zajmujących lokal mieszkalny bez tytułu prawnego a oczekujący na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny),
- średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskany w deklarowanym okresie nie przekracza: 125% najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym lub 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym. (Jeżeli dochód jest nieco wyższy, nie zamyka to możliwości otrzymania dodatku, jeśli bowiem kwota nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, należy dodatek mieszkaniowy obniżyć o tę kwotę),
- normatywna powierzchnia użytkowa zajmowanego lokalu mieszkalnego w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie przekracza: 35 m.kw. dla 1 osoby, 40 m.kw. dla 2 osób, 45 m.kw. dla 3 osób, 55 m.kw. dla 4 osób, 65 m.kw. dla 5 osób, 70 m.kw. dla 6 osób, a w razie

zamieszkiwania w lokalu większej liczby osób, dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię o 5 m.kw.

Kryterium dochodowe do dodatku mieszkaniowego obowiązujące od dnia 1 marca 2019r.:

- dla osoby samotnie gospodarującej 1925,00 zł miesięcznie oraz dla gospodarstwa wieloosobowego 1375,00 zł miesięcznie na osobę. Kryterium dochodowe ulega zmianie każdorazowo przy waloryzacji świadczeń emerytalnych i rentowych.
- W przypadku osoby samotnie gospodarującej kryterium to wynosi 175% najniższej emerytury obowiązującej na dzień złożenia wniosku, w przypadku gospodarstwa wieloosobowego 125% najniższej emerytury. Jeżeli dochód jest nieco wyższy, nie zamyka to możliwości otrzymania dodatku – jeśli bowiem kwota nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, należy dodatek mieszkaniowy obniżyć o tę kwotę. W 2019 roku ze świadczeń w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 265 gospodarstw domowych.

Tabela nr 6 - Liczba rodzin objętych pomocą w formie świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2019 roku.

Lp.	Pomoc w formie świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego	Liczba rodzin
	2019r.	2178

Źródło: dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej

1.5. Udzielanie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin stypendiów oraz zasiłków szkolnych.

W ramach wymienionego zadania szczegółowego w roku 2019 realizowane było zadanie udzielania stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych dla dzieci i młodzieży z ubogich rodzin. Stypendia w wymienionym okresie wypłacane były w dwóch transzach od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2019r. Stypendium otrzymało 64 uczniów w I transzy i 63 uczniów w II transzy, zamieszkałych w Sandomierzu i spełniających ustawowe kryteria dochodowe. Całkowity koszt tego zadania wyniósł 67.624,00zł. Dotacja od Wojewody Świętokrzyskiego stanowiła kwotę 54.099,00zł, natomiast wkład własny Gminy Sandomierz 13 524,00zł. Stypendia otrzymało 85 uczniów szkół podstawowych, 14 uczniów klas gimnazjalnych w szkołach podstawowych, 10 uczniów technikum, 8 uczniów liceów ogólnokształcących, 5 uczniów szkół branżowych I stopnia oraz 2 uczniów szkół licealnych oraz 3 uczniów gimnazjum (dotyczy tylko okresu styczeń-czerwiec 2019r.).

Zasiłki szkolne w 2019 roku nie zostały przyznane ze względu na brak wniosków.

2. Minimalizacja zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych, promowanie zdrowego modelu rodziny

2.1. Praca socjalna świadczona w środowiskach pozostających w zainteresowaniu Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1507 z późn.zm.) realizuje ustawowe założenia pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, z których mogą skorzystać rodziny z terenu Gminy Sandomierz.

Obowiązująca na gruncie polskiego ustawodawstwa definicja pracy socjalnej zapisana została w ustawie o pomocy społecznej w 2004 roku. Wskazuje ona, że „praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym”. Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka prowadzą pracę socjalną z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia

potrzeb członków społeczności. Obejmuje ona wszelkiego rodzaju poradnictwo prawne, ekonomiczne, psychologiczne, pedagogiczne, a także pomoc w prawidłowym załatwieniu trudnych spraw życiowych.

W 2019 roku pracownicy socjalni objęli łącznie wsparciem w formie pracy socjalnej 1 246 rodzin - w tym 686 rodzin skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej nie ubiegając się o inne formy pomocy. Głównymi problemami z jakimi borykają się rodziny objęte wsparciem, to przede wszystkim długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela nr 7. Najczęstsze powody przyznania pomocy za okres od 01.01.-31.12.2019

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2019r.
Ubóstwo	243
Potrzeba ochrony macierzyństwa	24
- w tym wielodzietność	18
Bezrobocie	150
Niepełnosprawność	281
Długotrwała lub ciężka choroba	328
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	142
- w tym rodziny niepełne	48
- rodziny wielodzietne	13
Alkoholizm	45
Liczba osób objętych pomocą ogółem	1292

źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Sandomierzu

2.2. Objęcie wsparciem asystenta rodziny środowisk charakteryzujących się bezradnością wychowawczą oraz brakiem zaradności życiowej- systematyczna praca bazująca na zasobach własnych rodzin, zmierzająca do stopniowego usamodzielnienia i optymalizacji funkcjonowania społecznego.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego to jeden z częstszych powodów przyznania pomocy. W celu wsparcia tych rodzin w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu funkcjonuje Zespół Do Spraw Asysty Rodzinnej, który prowadzi działalność mającą na celu wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej sandomierskich rodzin. Aktywność Zespołu skupia się na oddziaływaniach profilaktycznych, prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka. Wchodzący w skład Zespołu specjaliści obejmują potrzebujące środowiska wsparciem psychologicznym, prowadzą indywidualne konsultacje, zarówno z rodzicami jak i dziećmi. Włączają się także w realizację imprez okolicznościowych i wydarzeń, promujących prorodzinne wartości, zdrowy tryb życia, wolny od uzależnień i przemocy. W Zespole jest zatrudnionych 2 asystentów rodziny, psycholog. W skład zespołu wchodzi także pracownik socjalny, który pracuje tylko z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny, przejawiającymi trudności w sferze opiekuńczo-

wychowawczej. Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych.

W 2019r. przydzielonego asystenta rodziny miało 28 rodzin z terenu gminy Sandomierz. Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. Asystent prowadził pracę z rodziną w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Większość spotkań odbywała się w domach podopiecznych co pozwala stworzyć warunki bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania. Wizyty odbywały się minimum 1-2 razy w tygodniu i trwały 1-3 godziny. Każda wizyta asystenta rodziny w środowisku, rodzaje podjętych działań odnotowywane były w Dzienniku pracy asystenta rodziny. Asystenci ściśle współpracowali z pracownikami socjalnymi, wspólnie opracowali plan pracy z rodziną. Psycholog w omawianym okresie objął wsparciem psychologicznym 72 rodziny.

Zespół do spraw asysty, prócz działań pomocowych realizuje również działania profilaktyczne, integracyjne na rzecz rodzin.

W dniu 11 kwietnia 2019r., odbyły się warsztaty wielkanocne dla rodzin z dziećmi objętych wsparciem asystenta rodziny. W dniu 15.12.2019r Zespół Asysty zorganizował i poprowadził spotkanie świąteczno-mikołajkowe dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Celem powyższego spotkania była integracja rodzin, zachęcenie do wspólnego spędzania czasu, wzmacnianie więzi i podtrzymanie tradycji i zwyczajów bożonarodzeniowych.

Zespół Asysty brał także czynny udział w spotkaniach organizowanych na rzecz rodzin takich jak: pikniki z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny pt.: „Trzy godzinki dla rodzinki”, spotkanie międzypokoleniowe pt.: „Pieczony ziemniak”.

2.3. Opracowanie i realizacja programów osłonowych mających na celu edukację i zwiększenie świadomości społecznej różnych grup wiekowych w zakresie funkcji rodziny i potencjalnych zagrożeń – profilaktyka uzależnień i przemocy, promowanie zdrowego modelu rodziny, stworzenie możliwości doskonalenia kompetencji rodzicielskich.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu od 01.05.2019r. rozpoczął realizację projektu „Jesteśmy dla Was”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny. W ramach zadania realizowano usługi społeczne w postaci mieszkania chronionego wspieranego, zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia stanowiącego alternatywę dla pobytu osoby niesamodzielnej w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Program oferował również wsparcie dla opiekunów faktycznych w formie usług opiekuńczych, które miały charakter „opieki wytchnieniowej”. Usługi te realizowane były w miejscu zamieszkania osoby niesamodzielnej po wcześniejszym telefonicznym zgłoszeniu takiej potrzeby przez opiekuna faktycznego. Wsparciem dotychczas objęto 14 opiekunów faktycznych osób niesamodzielnych. Projekt będzie realizowany do 31.12.2020r.

W ramach programu „Aktywny Senior” przyjętego Uchwałą Nr XXXI/411/2014 Rady Miasta z dnia 14 maja 2014r., który jest skierowany do osób po 60-tym roku życia, zamieszkujących w Sandomierzu, OPS wraz ze Świetlicą Środowiskową zrealizował akcję pt.: „Serce za Serce”, polegającą na odwiedzaniu osób starszych, samotnych, wymagających opieki i wsparcia przez dzieci wraz z wychowawcami świetlicy wspólnie z pracownikami socjalnymi. Osobom odwiedzanym rozdawane były piernikowe serca symbolizujące to, że każda osoba jest ważna. Kolejne zrealizowane przedsięwzięcia na rzecz programu:

- **Senioralia** pod hasłem „Wspaniali Dojrzały”, które odbyły się 20 września 2019r.,
- spotkanie międzypokoleniowe pt.: „**Pieczony ziemniak**” w którym uczestniczyły rodziny z dziećmi oraz seniorzy,

W dniu 20.12.2019r. na rynku Starego Miasta odbyła się Miejska Wigilia. Blisko 200 osób uczestniczyło w wydarzeniu, które zorganizował dla mieszkańców Sandomierza samorząd przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sandomierskim Centrum Kultury, Szlachetną Paczką, Caritas Diecezji Sandomierskiej oraz Restauracją Widnokrąg.

Celem programu „Aktywny Senior”, jest poprawa jakości życia seniorów poprzez ich uczestnictwo z życiu społecznym, szczególnie w obszarze edukacji, zdrowia, kultury, sztuki, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

W ramach powyższego zadania Urząd Miejski w Sandomierzu w 2019r., przeprowadził kampanię „Postaw na rodzinę” oraz „Zachowaj trzeźwy umysł”. Powyższe kampanie były prowadzone w formie broszur oraz ulotek, które były rozpropagowywane w sandomierskich szkołach podstawowych. Podsumowaniem kampanii: „Zachowaj trzeźwy umysł”, był konkurs w którym najlepsze prace zostały wyróżnione cennymi nagrodami. Ponadto w 2019r., Gmina Sandomierz sfinansowała realizację dwóch edycji „Szkoły dla rodziców”- programu edukacyjnego dedykowanego rodzicom i wychowawcom. „Szkoła dla rodziców”, jest działaniem profilaktycznym realizowanym od wielu lat w placówkach powiatu sandomierskiego. Od 2016r., program jest realizowany w ramach Uniwersytetu Rodziców działającego przy Szkole Podstawowej nr 4. Program ma wymiar szeroko zakrojonej profilaktyki społecznej wspierającej rodzinę w jej podstawowej funkcji jaką jest wychowywanie dzieci i przeciwdziałaniu patologiom życia rodzinnego i społecznego.

2.4. Współpraca instytucji i organizacji z terenu gminy Sandomierz zajmujących się pomocą rodzinie.

W okresie od 03.12.2019 do 23.12.2019r., pracownicy Sandomierskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Sandomierskiego oddziału PCK zorganizowali zbiórkę rzeczową dla podopiecznych Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego „Tuli Luli” prowadzonego przez Fundację Gajusz, do którego trafiają niemowlaczki pozbawione opieki ze strony rodziców, którymi nie mogą lub nie chcą zajmować się ich biologiczni rodzice. Intencją organizatorów zbiórki było wsparcie i wyposażenie maluszków w artykuły niezbędne na Start. Zebrano; odzież, żywność dla niemowląt, akcesoria dla niemowląt, środki higieniczno-pielęgnacyjne – łącznie 110kg, które zostały przekazane do siedziby fundacji.

Placówki oświatowe oraz instytucje i organizacje z terenu gminy Sandomierz w ramach ww. zadania podejmowały działania na rzecz sandomierskich rodzin tj.:

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu w roku 2019 współpracowała z następującymi instytucjami :

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu oraz Ośrodki innych gmin współpracowały ze szkołą w zakresie zapewnienia bezpłatnych obiadów dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, współpracowały z asystentami rodzin (3 rodziny), udział w szkoleniach, udział w konkursach, udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna poprzez udział w szkoleniach, konsultacjach w sprawie uczniów, kierowanie uczniów na badania, pomoc pracowników poradni w realizacji zadań z zakresu działań profilaktycznych: lekcje wychowawcze z udziałem pracowników poradni, badania pilotażowe uczniów klas I, pedagogizacja rodziców;
- Komenda Powiatowa Policji: lekcje wychowawcze z udziałem policjantów, pedagogizacja rodziców, nauczycieli;
- Sąd Rejonowy - wydział dla Nieletnich, zespół kuratorski: współpraca z kuratorami sądowymi – 4 rodziny;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie: współpraca w zakresie wspierania rodziców zastępczych - 2 rodziny;
- Świetlice Środowiskowe: udział w szkoleniach, akcjach konkursowych, udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych, świetlice – Przystanek Błonie 8 uczniów;
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna we współpracy ze szkołą prowadziła dla uczniów SPI „Akademię Twórczego Myślenia”.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2019r., realizowała powyższe zadanie współpracując z placówkami takimi jak:

Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Świetlica Przystań, Punkt Edukacyjno – Konsultacyjny Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowia Psychicznego, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu w 2019r., realizowała założenia programu w powyższym zakresie w następujący sposób:

rozwiązywano trudności wychowawcze i pojawiające się problemy szkolne przy ścisłej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Świetlicą Środowiskową, KPP, Sądem Rejonowym, PCPR.

Szkoła Podstawowa nr 4 w 2019 roku w ramach zadań powyższego celu Programu podejmowała następujące działania:

- współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach bezpłatnego dożywiania dzieci;
- współpraca z asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi w sprawach dzieci, których rodziny objęte są pomocą Ośrodka Pomocy w Sandomierzu;
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu w sprawach dzieci objętych pieczęią zastępczą lub adoptowanych,
- współpraca z Sądem III wydziałem ds. nieletnich rodzinnych, oraz kuratorami zawodowymi i społecznymi;
- współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej, Świetlicą Środowiskową „Przystań” i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną;

Przedszkole nr 1 w Sandomierzu w ramach realizacji zadania w roku 2019 współpracowało z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Szkołą Podstawową nr 1;
- PCK Sandomierz;
- PCPR;
- Realizacja programu adaptacyjnego „Przyjazne przedszkole”.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania współpracowało z:

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w celu wyżywienia dzieci. W roku sprawozdawczym z takiej pomocy korzystało 4 dzieci;
- współpracowało z PCPR – w roku 2019 opieką i pomocą została objęta jedna rodzina z placówki, która była także objęta pomocą asystenta rodziny;
- organizowano spotkania, pogadanki, prelekcje z rodzicami, zachęcając do sięgania po literaturę fachową i artykuły dla rodziców.

Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywcy” w Sandomierzu w złożonym sprawozdaniu z realizacji programu z roku sprawozdawczego, deklaruje otwartość na współpracę.

Świetlica Środowiskowa działająca w dwóch punktach: przy ul. Słowackiego 15 i ul. Portowa 24, w ramach powyższego zadania w roku sprawozdawczym placówka współpracowała z Polskim Czerwonym Krzyżem, Domem Pomocy Społecznej w Sandomierzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu (psycholog, asystenci rodzin, pracownicy socjalni), Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu (dzielnicowi), Grupą Diabetyków Oddział Sandomierz, Stowarzyszeniem TSA Sandomierz (stowarzyszenie zajmujące się promowaniem sportu), Placówką Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie”.

Ośrodek Rehabilitacyjno- Edukacyjny „Radość Życia”, w ramach celu: minimalizacja zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych: wzmacniano kompetencje rodzicielskie poprzez organizację grup wsparcia dla rodziców, udział w warsztatach prowadzonych przez psychologów NPPP w Sandomierzu oraz ich pedagogizację np. ustalanie właściwych granic i rozwiązywania problemów w postępowaniu z dziećmi. Promowano zdrowy model rodziny: prelekcje, spotkania z lekarzami, dietetykiem, pomoc rodzicom w wychowaniu dzieci oraz otoczenia specjalistyczną pomocą medyczną. Nawiązano współpracę z instytucjami i organizacjami z terenu gminy Sandomierz zajmującymi się pomocą rodzinie takich jak: OPS, Sąd, PERRON, PCPR, PPP w Sandomierzu. Dzięki tej współpracy udało się udoskonalić umiejętności rodzicielskie, pozyskać pomoc finansową oraz zapewnić wyjazd rehabilitacyjny na turnus, zieloną szkołę. W ramach wspólnych działań udało się objąć kształceniem specjalnym dwójkę dzieci potrzebujących specjalnego wsparcia i objęcia zajęciami w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju. Współpraca z Urzędem Miasta - prowadzono integracyjne zajęcia teatralne „Razem tak wiele to słowo znaczy”, konkursy plastyczne, spotkania zespołu osób pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej i Ośrodka Rehabilitacyjno- Edukacyjnego „Radość Życia”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji celu w roku sprawozdawczym współpracowało z:

- Ośrodkami Pomocy Społecznej;
- Sądem w ramach Zespołów do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- Placówkami oświatowymi;

Sąd Rejonowy Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w roku sprawozdawczym w ramach swoich kompetencji kuratorzy zawodowi jak też kuratorzy społeczni Sądu Rejonowego w Sandomierzu podejmowali działania zmierzające do minimalizowania zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacniania kompetencji rodzicielskich i zasobów rodziny. Prowadzili także oddziaływania mające na celu promowanie zdrowego modelu rodziny.

Wszyscy realizatorzy programu wykazywali się pełnym zaangażowaniem i inicjatywą we wzajemnej współpracy w zakresie pomocy rodzinie. Odbywało się to na różnych poziomach wzajemnej komunikacji, informowania i sygnalizowania o sytuacjach niepokojących.

W zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych i problemów szkolnych placówki oświaty współpracowały w 2019 roku z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Świetlicą Środowiskową, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji (dzielnicowi), Sądem Rejonowym (Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy zawodowi, rodzinni). Rodzice/opiekunowie prawni uczniów informowani byli o możliwości skorzystania przez dziecko w godzinach popołudniowych z zajęć w Świetlicy Środowiskowej. W sytuacjach dodatkowego wsparcia specjalistycznego, poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodziny z terenu Gminy Sandomierz mogły skorzystać z pomocy m.in. w Punkcie Interwencji Kryzysowej, Miejskim Ośrodku Rozwoju Osobistego, Poradni Terapii Uzależnień, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także w Punkcie Konsultacyjno-Edukacyjnym.

3. Zapewnienie zróżnicowanych form pomocy dzieciom wzrastającym w środowiskach borykających się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

3.1. Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkowej opieki, udzielenie pomocy w nauce, wspieranie w realizacji obowiązku szkolnego, stworzenie możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijania zainteresowań i uzdolnień oraz socjalizacji w grupie rówieśniczej.

Wsparcie poprzez zróżnicowane formy pomocy dzieciom wzrastającym w środowiskach borykających się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej zapewniły placówki działające na terenie gminy Sandomierz tj.:

Oddział Rejonowy Polskiego Krzyża w Sandomierzu kontynuował realizację programu „Starszy Brat Starsza Siostra”, który skierowany był do 6 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Założeniem programu było stworzenie par „wolontariusz-dziecko” na zasadzie przyszywanego rodzeństwa, przyjaciela, tworząc z dzieckiem trwałą i osobistą więź. Wolontariusz spotykał się z dzieckiem przez 10 miesięcy, przynajmniej raz w tygodniu w wymiarze 1,5-2 godzin. Dostarczał mu pozytywnych wzorców, uczył poprawnego zachowania i komunikowania się.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji celu w roku sprawozdawczym podejmowało następujące działania:

- w ramach Zespołu do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2019 roku przeprowadzono 107 spotkań, na których omówiono sytuację materialno-bytową dziecka i rodziny oraz ustalono dalszą pomoc. Członkami Zespołu byli przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciele placówek oświaty i Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Sandomierzu. Ww. instytucje współpracują w celu rozwiązywania trudności i problemów wychowawczych występujących w rodzinach zastępczych. Nadmienić należy, że w ramach realizacji zapewnienia integracji form pomocy dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej Powiat Sandomierski do końca 2019r. realizował program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie sandomierskim na lata 2018-2020, w którym partnerem jest Gmina Sandomierz.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w 2019 roku w ramach realizacji powyższego zadania podjęła następujące działania:

- udział uczniów w zajęciach świetlicy szkolnej - 182 uczniów;
- zajęcia w kołach zainteresowań, m.in. plastyczne, teatralne, gromada zuchowa, informatyczne, historyczne, chemiczne, zespół wokalny, itp. - korzystało ponad 85 uczniów ;
- zajęcia wyrównawcze na poziomie wszystkich klas I- III prowadzone w ramach udzielanej pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- zajęcia wyrównawcze z matematyki na poziomie klas 4-8;
- udział 14 uczniów w programie „Akademia Przyszłości”, który polega m. in. na systematycznej, cotygodniowej indywidualnej pracy tutora z dzieckiem w ścisłej współpracy z rodzicami oraz pedagogiem- szkolnym koordynatorem programu;
- udział uczniów w bezpłatnych koloniach letnich;
- konsultacje i porady dla rodziców ze strony psychologa, pedagoga, wychowawców klas, nauczycieli;
- współpraca z asystentami OPS udzielającym wsparcia rodzinom /3-ech rodzin na terenie szkoły/;
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych, stanowiących barierę i ograniczających aktywne uczestnictwo ucznia w życiu placówki. Ankieta do rodziców „samopoczucie i bezpieczeństwo dziecka w szkole” – analiza wyników z wychowawcami klas, psychologiem szkolnym, rodzicami- wdrożenie działań w klasach.

Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjny „Radość Życia” w zakresie zapewnienia zróżnicowanych form pomocy dzieciom wzrastającym w środowiskach borykających się trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych w roku 2019, podjął ścisłą współpracę z asystentem rodziny, wspierano rodziny w zakresie organizacji czasu wolnego -wyjścia do kina, na basen, ogniska, dyskoteki, wycieczki, wyjazdy, pielgrzymki sprzyjające rehabilitacji zdrowotnej oraz uspołecznianiu wychowanków.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2019 realizowała założenia programu realizując powyższe zadanie poprzez:

- zapewnienie zróżnicowanych form pomocy dzieciom wzrastającym w środowiskach borykających się z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zagwarantowanie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkowej opieki, udzielania pomocy w nauce, wspieranie w realizacji obowiązku szkolnego, tworzenie możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijanie uzdolnień, oraz socjalizacji w grupie rówieśniczej.

Wspieranie organizowane było w różnorodnych formach poprzez:

- zajęcia adaptacyjno - integracyjne z udziałem Pracownika Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- zajęcia korekcyjno-wychowawcze;
- zajęcia rewalidacyjne;
- zajęcia logopedyczne;
- gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna;
- koła zainteresowań (j. polski, j. angielski, j. hiszpański, matematyka, informatyka, teatralne, sportowe).

Szkoła zajmowała się prowadzeniem działalności o charakterze socjoterapeutycznym w odniesieniu do dzieci przejawiających trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania i emocji. Realizacja działań obejmowała:

- poradnictwo dla uczniów, rodziców i nauczycieli, organizowanie zajęć uniwersytetu kompetencji społecznych, zajęcia mające na celu rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych z uczniami wskazującymi takie trudności. Pedagogizacja nauczycieli.
- prowadzenie zajęć wychowawczych mających na celu wspieranie i budowanie właściwych relacji rodzinnych takich jak: określanie własnej roli w rodzinie, relacje wewnątrzrodzinne między członkami rodziny;
- sformułowanie oczekiwań dzieci wobec rodziców, oraz rodziców wobec dzieci;
- dzielenie się sposobami spędzania czasu wolnego oraz kultywowania tradycjami rodzinnymi z innymi;
- wymiana informacjami na temat istniejących systemów wartości w poszczególnych rodzinach;
- ustalenie sposobów przezwyciężania kłopotów i kryzysów rodzinnych;
- zajęcia z wychowawcą;
- realizacja programów tematycznych wspierających rodzinę;
- organizacja akcji charytatywnych uwrażliwiających na sytuację trudną i cierpienie rodzin.

Szkoła Podstawowa Nr 3 w 2019 roku w ramach Programu, realizowała zadanie poprzez podjęcie następujących działań:

- uczniowie uczęszczali na dodatkowe zajęcia sportowo-rekreacyjne – siatkówka dla dziewcząt i chłopców, badminton;
- rozwijano zainteresowania uczniów poprzez: uczestnictwo w zajęciach próby teatralnej, Zespołu Tańca Ludowego „Sędomir”, kołach zainteresowań;
- psycholog i pedagog szkolny indywidualnie prowadzili rozmowy wspierające uczniów i rodziców;
- pedagog i psycholog w sytuacji wymagających pomocy i wsparcia odwiedzili ucznia w domu;
- prowadzono zajęcia integrujące zespół klasowy;
- uczniowie uczestniczyli w wielu projektach: „Poszukiwacze Autorytetów”, „Mały Mistrz”, „Dziel się uśmiechem”, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych, Dniu Bezpiecznego Internetu, „Śniadanie Daje Moc”, oraz innych projektach i akcjach organizowanych na terenie szkoły;
- prowadzono akcje wolontariatu „Działajmy Razem”, „Miej serce”, „Razem możemy więcej”;
- włączono się w akcję „Starszy Brat starsza Siostra”;

- organizowano spotkania z policjantem, przedstawicielami straży pożarnej, służby zdrowia, WOPR-U.

Przedszkole nr 1 w Sandomierzu realizowało zadanie Programu poprzez:

- planowanie i organizowanie wewnętrznych projektów edukacyjnych propagujących integrację z dziećmi niepełnosprawnymi „Tydzień Tęczowej Integracji”, „Zaświecić się na niebiesko dla autyzmu”, „Dzień kolorowej skarpetki”.
- udział w akcjach charytatywnych: Góra Grosza – org. Towarzystwo Nasz Dom, akcja „Zimowa paczka dla zwierzaka” – zbieranie karmy dla podopiecznych Przytuliska przy ul. Przemysłowej w Sandomierzu, akcja „Zbieramy zakrętki dla podopiecznych Hospicjum im. Małego Księcia w Lublinie, Zbiórka pluszowych misi na rzecz podopiecznych Szpitala na oddziale dziecięcym w Sandomierzu z aktywnym udziałem rodziców; „Gorączka złota i srebra” akcja PCK – zbiórka na zakup wyprawek szkolnych dla dzieci z najbiedniejszych rodzin.

Przedszkole Nr 3 w 2019r, realizowało zadanie poprzez podejmowanie szczegółowych działań takich jak:

- organizowanie pracy wyrównawczej dla dzieci w pierwszej i trzeciej części dnia oraz dodatkowych zajęć dla dzieci potrzebujących w porozumieniu z rodzicami - w ramach pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
- szkolenie kadry pedagogicznej z zakresu Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej;
  - wspieranie zainteresowań i zdolności dzieci na zajęciach dodatkowych organizowanych na terenie przedszkola: muzycznych, plastycznych, kulinarnych;
  - zapewnienie pomocy logopedycznej w ramach dodatkowych zajęć w przedszkolu z logopedą.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania podejmowało w roku sprawozdawczym następujące działania:

- w ramach pomocy dzieciom w nauce i osiągnięciu dojrzałości we wszystkich grupach wiekowych prowadzono obserwacje dzieci, na podstawie których wyłoniono dzieci do pracy wyrównawczej i kompensacyjno-korekcyjnej. Głównym celem działań terapeutyczno-edukacyjnych jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci oraz wyrównanie szans edukacyjnych;
- prowadzono zajęcia logopedyczne po uprzednich badaniach przesiewowych (dla dzieci z deficytami kompetencji i zaburzeniami sprawności językowych);
- kierowano rodziców z dziećmi na badania psychologiczno-pedagogiczne oraz rozmowy indywidualne ze specjalistami w celu niwelowania zachowań agresywnych i uspołecznienia dzieci;
- prowadzono konsultacje indywidualne z rodzicami w celu ujednolicenia działań przedszkola i domu, aby pomóc dziecku w osiągnięciu dojrzałości szkolnej;
- organizowano zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia dzieci: karate, robotyka, zajęcia ruchowe „Przedszkoliada”- Ogólnopolski System Rozrywki Ruchowej.

Przedszkole nr 7 w 2019r. w ramach programu zapewniło:

- opracowywanie i realizowanie programów wspomagania rozwoju i uzdolnień dzieci,
- wzbogacanie oferty zajęć dodatkowych prowadzonych na terenie przedszkola – robotyka,
- prowadzenie zajęć logopedycznych,
- prowadzenie zajęć dla dzieci mających trudności w nauce,
- rozwijanie uzdolnień u dzieci poprzez zajęcia plastyczne i matematyczne.

Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywczy” w Sandomierzu ramach powyższego zadania w 2019r., udzielało pomocy w nauce dla wszystkich dzieci, w szczególności tych, które są przygotowywane do pójścia do szkoły. Przedszkole kształtowało odpowiednie postawy i uczyło jak można konstruktywnie spędzać czas wolny, rozwijane były zainteresowania i uzdolnienia dzieci. Przedszkole pełni bardzo

ważną rolę jako jednostka uspołeczniająca. Dzieci mają mnóstwo możliwości interakcji społecznych, a nauczyciele czuwają nad tym, aby kształtować poprawne relacje.

Świetlica Środowiskowa działająca w dwóch punktach:

- ul. Słowackiego 15

- ul. Portowa 24,

w ramach zadania placówka zapewniała dzieciom i młodzieży na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum opiekę, pomoc w nauce, zajęcia kompensacyjno- korekcyjne, zajęcia wspierające i rozwijające zainteresowania dzieci tj. plastyczne, sportowe, artystyczne, ruchowe. Świetlice działały od poniedziałku do piątku w godz. od 12.00 do 18.00. W okresie przerw w nauce szkolnej tj. w wakacje i ferie w godz. od 7.00 do 16.00. W świetlicy obchodzone były święta okolicznościowe i narodowe, były organizowane imprezy przez inne instytucje lokalne. Dzieci na co dzień socjalizowały się w grupie rówieśniczej i nie tylko.

Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie” w roku sprawozdawczym w ramach powyższego zadania realizowała:

Rejon usytuowany przy ul. Błonie w Sandomierzu jest zaniedbany pod względem kulturalno-oświatowym, jest oddalony od wszelkich form życia kulturalnego i instytucji, w których jest możliwość rozwijania zainteresowań oraz wspierania inicjatyw społecznych.

Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie” stwarza możliwość włączenia się mieszkańców tej okolicy do tworzenia lokalnej kultury, kultywowania tradycji, wspólnego przeżywania ważnych świąt- wydarzeń, rozwoju osobistego oraz integracji. Dzieci i młodzież z tej okolicy będą miały zapewnioną opiekę po zajęciach w szkole, pomoc w nauce oraz możliwość spędzania bezpiecznie i twórczo czasu wolnego.

Do zadań Placówki należy:

- wzmacnianie roli i funkcji rodziny
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- zapewnienie opieki i wychowania dziecka;
- pomoc w nauce, edukacja wyrównawcza;
- organizacja czasu wolnego, zabaw i zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań;
- realizacja programów: psychoedukacyjnych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych, terapeutycznych itp.;
- udzielanie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- organizowanie wycieczek krajoznawczo- turystycznych;
- współdziałanie z innymi instytucjami w celu zapewnienia wsparcia materialnego i psychologiczno- pedagogicznego;
- poprawa społecznego funkcjonowania dzieci ze środowisk zagrożonych problemem alkoholowym, przemocą w rodzinie;
- integracja międzypokoleniowa z osobami dorosłymi i seniorami ze społeczności lokalnej (wspólne zajęcia, warsztaty, kultywowanie tradycji itp.)

Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie”

- Prowadzenie działalności o charakterze socjoterapeutycznym w odniesieniu do dzieci przejawiających trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania i emocji, wzrastających w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych podejmowaniem zachowań ryzykownych i niedostosowaniem społecznym.

Przez cały rok:

- Udzielana była pomoc dzieciom w nauce, nauka samodzielnego odrabiania prac domowych, praca nad brakami edukacyjnymi.

- Zajęcia rozwijające i wzmacniające zainteresowania np.: plastyczne, sportowe, komputerowe, artystyczne.
- Podtrzymywanie tradycji międzypokoleniowej poprzez spotkania dla seniorów i innych grup mieszkańców, działania na rzecz integracji społeczeństwa: organizacja pikników, wspólne świętowanie oraz inne autorskie inicjatywy.
- Poradnictwo specjalistyczne (psycholog, logopeda, psychoterapeuta):

Porady psychologa ogółem – 78, w tym:

- Osobom uzależnionym od alkoholu- 11
- Osobom współuzależnionym- 20
- Inne/ problemy małżeńskie, wychowawcze, kryzysy życiowe- 47

Psychoterapia indywidualna:

Zajęcia terapeutyczne indywidualne - terapia zabawą.

Przeprowadzone zostały trzy spotkania terapeutyczne-indywidualne, które są kontynuacją z roku 2018. Osoba, której udzielono pomocy to 9-letnia dziewczynka, której rodzice byli w trakcie sprawy rozwodowej. Zajęcia odbywały się raz w tygodniu i trwały godzinę. Celem terapii było stworzenie warunków do odreagowania emocjonalnego dziecka, a także poprzez swobodną zabawę dziecko mogło wyrazić swoje emocje, trudności, codzienne problemy oraz miało możliwość odreagowania traumy związanej z rozводом rodziców. W trakcie terapii dziewczynki przeprowadzona została rozmowa wspierająca i edukacyjna z rodzicem. Spotkanie dotyczyło jak postępować z dzieckiem oraz jak zachowanie rodziców wpływa na emocje dziecka.

Zajęcia z logopedą- 29 godzin,

Terapia pedagogiczna- 63 godziny.

Zajęcia socjoterapeutyczne "Przygoda w Zwierzogrodzie- możesz być tym, kim chcesz". Program socjoterapeutyczny dla dzieci zahamowanych, lękliwych i z zaniżoną samooceną.

Program socjoterapeutyczny realizowany był przez cztery miesiące od października 2019r. do lutego 2020r. Spotkania odbywały się raz w tygodniu. W ramach programu odbyło się 13 spotkań, każde spotkanie trwa 1,5 godziny. Program był skierowany do dzieci nieśmiałych

w wieku 10-12 lat. **Celem programu jest:**

- wzmacnianie poczucie własnej wartości;
- nabywanie umiejętności rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji u siebie i innych ludzi;
- stworzenie okazji do odreagowania emocjonalnego;
- kształtowanie umiejętności współpracy;
- rozwijanie empatii;
- dostarczenie wiedzy na temat uczuć –przyjemnych i przykrych;
- dostarczenie wiedzy na temat asertywności;
- stworzenie warunków do bezpiecznego uzewnętrzniania własnych emocji;
- zwiększenie świadomości siebie poprzez poznanie sytuacji, w których pojawia się złość, kształtowanie otwartości w stosunku do innych osób;
- dostarczanie informacji na temat nieśmiałości;
- kształtowanie umiejętności autoprezentacji.

WAŻNE WYDARZENIA

- 15.01.2019r. Spotkanie z Panem Policjantem „Bądźmy bezpieczni, bądźmy ostrożni podczas ferii”.
- 14.04.2019r. Zabawy walentynkowe.
- 08.03.2019r. Spotkanie okolicznościowe Obchody Dnia Kobiet „Pokaz mody”.
- 09.04.2019r. „Wiosna na ludowo” występ uczniów SP nr.3 oraz dzieci z zespołu „Sędomir”.
- 16.04.2019r. Pogadanka na temat tradycji wielkanocnych.
- 24.04.2019r. Zajęcia edukacyjno- ekologiczne z okazji Dnia Ziemi.
- 07.05.2019r. „Sport moja pasja” spotkanie z klubem karateków „Trójka sandomierska” pokaz karate, gra terenowa zabawy na świeżym powietrzu, malowanie twarzy.
- 10.05.2019r. Wyjście na obchody 100-lecia PCK.

- 27.05.2019r. Spotkanie okolicznościowe Obchody Dnia Matki, przedstawienie pt. „Jak mama została księżniczką”, wręczenie laurek mamom, zabawy integracyjne i poczęstunek.
- 31.05.2019r. Obchody Dnia Dziecka- konkursy sportowe i zabawy przy muzyce oraz poczęstunek w postaci pizzy.
- 11.06.2019r. Zajęcia profilaktyczno – edukacyjne pt. „Bajki bez barier” pomagające dzieciom poznać i zaakceptować świat niepełnosprawności. Przeprowadzono 5 cotygodniowych spotkań .
- 14.06.2019r. Udział w konkursie profilaktycznym pt. „Bawmy się i działajmy razem”.
- 27.06.2019r. Zajęcia profilaktyczno – wychowawcze pt. „Bezpieczne wakacje”. Pogadanka na temat jak spędzić bezpiecznie wakacje oraz wspólne wykonanie plakatu pt. „ Kodeks bezpiecznych wakacji”.
- 01.07.2019r. Zajęcia edukacyjne pt. „Nasze miasto” poznawanie historii miasta, odkrywanie wyjątkowości i niepowtarzalności naszego regionu.
- 04.07.2019r. Wycieczka edukacyjna do Zbrojowni Rycerskiej Chorągwi Rycerstwa Ziemi Sandomierskiej oraz Podziemnej Trasy Turystycznej w Sandomierzu.
- 08.07.2019r. Zajęcia edukacyjne pt. „Moja książka” omówienie powstawania książki, rozwiązywanie krzyżówek i zagadek związanych z książkami.
- 10.07.2019r. Spotkanie z Panem Policjantem miejscowym Dzielnicowym KPP Sandomierz, dotyczące bezpiecznego spędzania wolnego czasu podczas wakacji.
- 11.07.2019r. Wycieczka edukacyjna do drukarni, dzieci zapoznały się z wszystkimi etapami powstawania książki od momentu zaprojektowania, aż do jej ukończenia.
- 15.07.2019r. Wycieczka edukacyjna do OPS w Sandomierzu, dzieci zapoznały się z pracą pracownika socjalnego.
- 05.08.2019r. Obchody pierwszych urodzin naszej świetlicy „Przystanek Błonie”.
- 28.08.2019r. Wycieczka edukacyjna do Kompleksu Świętokrzyska Polana.
- 29.08.2019r. Wakacyjny konkurs „Mam talent”. Dzieci zaprezentowały swoje umiejętności i zdolności, taneczne, wokalne i plastyczne.
- 30.08.2019r. Wyjście na Miejski Stadion Sportowy na I Sandomierskie Igrzyska Przyjaźni.
- 06.09.2019r. Obchody Dnia Dobrej Wiadomości. Dzieci były posłańcami dobrych wiadomości i napotkanym osobom rozdawały liściki z dobrymi wiadomościami oraz cukierki.
- 13.09.2019r. Wyjście do Sali Zabaw Yupi King.
- 27.09.2019r. Obchody Dnia Głośnego Czytania.
- 01.10.2019r. Obchody Dnia Chłopaka, przeprowadzony został turniej Familiada pt. „Dziewczyny kontra chłopaki”. Odbłyły się zabawy przy muzyce i poczęstunek w postaci pizzy.
- 04.10.2019r. Piknik Rodzinny pt. „Wioska Indiańska”.
- 11.10.2019r. Spotkanie integracyjne dzieci i rodziców przy ognisku; przeprowadzone zostały gry i zabawy towarzyskie oraz pieczone były kielbaski.
- 31.10.2019r. Rozpoczęcie cyklu zajęć relaksacyjnych dla dzieci z elementami socjoterapii pt. „Radosny krąg”. Spotkania odbywały się raz w tygodniu, przeprowadzono 4 spotkania.
- 12.11.2019r. Zajęcia edukacyjne z okazji Święta Odzyskania Niepodległości. Odbyła się pogadanka na temat zaborów i walki Polaków o wolną ojczyznę.
- 29.11.2019r. Wyjście do wrotkarni i sali zabaw w Yupi King.
- 11.12.2019r. Udział w VIII Przeglądzie Profilaktycznym pt. „Co się w głowie mieści- uczucia”. Przygotowany został spektakl pt. „Dobro mieszka we mnie”.
- 19.12.2019r. Spotkanie bożonarodzeniowe z udziałem wychowanków świetlicy, rodziców, pracowników oraz osób zaprzyjaźnionych i współpracujących z "Placówką Przystanek Błonie".
- 20.12.2019r. Uczestnictwo w miejskiej wigilii na Rynku Starego Miasta.
- Zajęcia z plastyczką w ramach arteterapii.
- 02.01.2019r. Wykonywanie na szydełku kwadratów z kolorowej włóczki na pled.
- 08.01.2019r. Wykonywanie gwiazdy przestrzennej z papieru- metodą papieroplastyki.
- 15.01.2019r. Wykonywanie laurki dla babci i dziadka techniką collage.

- 22.01.2019r. Wykonywanie pracy na temat dowolny techniką pastel-nanoszenie kolorowych pigmentów na podłoże, zapoznanie z techniką i jej możliwościami.
- 29.01.2019r. Wykonywanie baranków, owieczek wielkanocnych.
- 05.02.2019r. Wykonywanie techniką collage kartek walentynkowych.
- 12.02.2019r. Wykonywanie kwiatów z bibuły na palemki wielkanocne.
- 20.02.2019r. Wykonywanie przestrzennych baziaków w technice papieroplastyki.
- 27.02.2019r. Wykonywanie tulipanów z papieru xero- różne kolory techniką origami.
- 05.03.2019r. Wykonanie kwiatków z bibuły na palmę wielkanocną (seniorzy).
- 12.03.2019r. Wykonanie „Palmy wielkanocnej” (seniorzy).
- 20.03.2019r. Wykonywanie „Pani Wiosny”.
- 02.04.2019r. Wykonywanie dużej Palmy Wielkanocnej do kościoła św. Józefa.
- 03.04.2019r. Wykonanie z wytłaczanek ozdobnego kolorowego wianka .
- 09.04.2019r. „Wiosna na ludowo” występ uczniów SP nr.3 i zespołu „Sędomir”, wykonanie przestrzennych wielkanocnych baranków z włóczki.
- 24.04.2019r. Wykonanie zabawek papierowych przestrzennych.
- 30.04.2019r. Wykonanie plecionki nitkowej na desce.
- 15.05.2019r. Wykonanie portretu mamy techniką papieroplastyki, wydzieranka, wycinanka z kolorowych gazet. Zwrócenie uwagi na walor.
- 21.05.2019r. Rysowanie portretu mamy z wykorzystaniem techniki mokry pastel.
- 11.06.2019r. Ćwiczenia usprawniające percepcję wzrokową (dorysowywanie brakujących części obrazka, dorysowanie lustrzane odbicia rysunku, rysowanie wg. instrukcji słownej).
- 12.06.2019r. Robienie witrażu z bibuły- motyl.
- 21.06.2019r. Wykonanie techniką papieroplastyki formy przestrzennej napisu WAKACJE.
- 26.06.2019r. Malowanie farbami plakatowymi pracy pt.” Co mi w głowie siedzi” na dużym formacie.
- 02.07.2019r. Malowanie farbami plakatowymi „ Martwa natura z kwiatami”- kompozycja centralna.
- 09.07.2019r. Szycie lalek z resztek materiałów.
- 10.07.2019r. Wykonywanie techniką papieroplastyki przestrzennych motyli.
- 16.07.2019r. Robótki szydełkowe – wykonanie kwiatów z różnych kolorów włóczki.
- 24.07.2019r. Budowa wioski indiańskiej.
- 07.08.2019r. Wykonanie „Łapaczy snów” na kole od roweru.
- 14.08.2019r. Malowanie farbami akrylowymi „Totemów drewnianych”- motywy indiańskie.
- 27.08.2019r. Zabawy plastyczno – ruchowe „Odkrywanie Dzikiego Zachodu”.
- 03.09.2019r. Cd. wykonywanie „Totemów”- przyklejanie wstążek i piórek.
- 04.09.2019r. Budowanie wigwamu z kijów i sterzu.
- 17.09.2019r. Wykonywanie zaproszeń na „Piknik Rodzinny – Wioska Indiańska” techniką papieroplastyki.
- 24.09.2019r. Wykonywanie plakatu zapraszającego na Piknik Rodzinny techniką collage.
- 25.09.2019r. Wykonywanie „Pani Jesieni”.
- 08.10.2019r. Nauka rysowania kredkami i ołówkiem. Zapoznanie z zasadami cieniowania, nakładania kolorów i tworzenie nowych.
- 16.10.2019r. Wykonywanie „przestrzennego lasu z papieru”.
- 22.10.2019r. Wykonywanie pieczętek ExLibris.
- 23.10.2019r. Wycieczka w Góry Pieprzowe –obserwowanie natury kształtów, kolorów i ciekawych obiektów. Zwrócenie uwagi na krajobraz przestrzeń i perspektywę.
- 29.10.2019r. Malowanie farbami plakatowymi na temat doznań wizualnych po wycieczce w Pieprzówki.
- 05.11.2019r. Nauka szydełkowania (seniorzy).
- 06.11.2019r. Wykonanie jesiennego drzewa podczas zachodu słońca, techniką papieroplastyki.
- 12.11.2019r. Cd. nauka szydełkowania (seniorzy).

- 13.11.2019r. Wykonanie ozdobnych serc z materiału.
- 19.11.2019r. Wykonanie scenografii do przedstawienia profilaktycznego „Dobro mieszka we mnie”.

3.2. Współpraca placówek oświatowych ze specjalistycznymi podmiotami świadczącymi pomoc dziecku i rodzinie w zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych i problemów szkolnych.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w 2019 roku w ramach w/w zadania Programu podjęła współpracę z następującymi podmiotami:

- Zespół Kuratorski - Sądowy nadzór kuratorski rodzin - 4 rodziny;
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna/, m.in. w zakresie:
  - badania całościowe uczniów, wydawanie opinii, orzeczeń- wskazówki do pracy z dzieckiem;
  - udział pedagoga, psychologa w organizowanych szkoleniach, konferencjach,
  - pedagogizacja rodziców/ spotkania na terenie szkoły z rodzicami uczniów,
  - wsparcie w problemach- mediacje z rodzicami;
  - pomoc w realizacji zadań z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej /udział uczniów szkoły w terapiach oraz innych zajęciach wynikających z opinii/;
  - udział pracowników Poradni w spotkaniach zespołów dla uczniów z orzeczeniami;
- Świetlica Socjoterapeutyczna - udział uczniów w zajęciach; korzystanie z zajęć podczas wakacji oraz ferii;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie- wsparcie oraz nadzór nad rodzinami zastępczymi, w których wychowują się dzieci- 2 uczniów;

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2019r., realizowała założenie programu w zakresie współpracy z instytucjami i organizacjami z terenu gminy Sandomierz zajmującymi się pomocą rodzinie tj.:

- realizowała zalecenia instytucji i specjalistów;
- współpraca była realizowana z następującymi podmiotami: Urząd Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Świetlica Przyszań, Punkt Edukacyjno – Konsultacyjny Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowia Psychicznego, Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komenda Powiatowa Policji, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szkoła Podstawowa Nr 3 w 2019 roku w ramach Programu podjęła następujące działania:

- na terenie szkoły zorganizowano pomoc psychologiczno-pedagogiczną w formie zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, dydaktyczno-wyrównawczych, logopedycznych, rewalidacyjnych, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, relaksacyjnych z elementami socjoterapii.

Szkoła Podstawowa nr 4 w 2019 roku w ramach powyższego zadania Programu współpracowała z:

- asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi w sprawach dzieci, których rodziny objęte są pomocą Ośrodka Pomocy w Sandomierzu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu w sprawach dzieci objętych pieczęią zastępczą lub adoptowanych,
- Sądem III wydziałem ds. nieletnich rodzinnych, oraz kuratorami zawodowymi i społecznymi,
- Punktem Interwencji Kryzysowej, Świetlicą Środowiskową „Przyszań” i Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

Przedszkole nr 1 w Sandomierzu w ramach realizacji zadania w roku 2019:

- zorganizowało warsztaty dla rodziców z udziałem pedagoga i psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na tematy: „Dlaczego warto pozwolić dziecku być samodzielnym”, „Jak przygotować dziecko do roli ucznia, co każdy rodzic wiedzieć powinien”;
- udział w konferencji szkoleniowej podniesienie jakości pracy szkół podstawowych i przedszkoli poprzez wdrażanie procesowego wspomagania służącego rozwojowi kompetencji kluczowych uczniów i dzieci,
- współorganizowanie projektu edukacyjnego „Bajki bez barier” wraz z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Współpraca ze Szkołą Podstawową nr 1,
- Współpraca z Grupą ratownictwa Medycznego;
- Współpraca z Regionalnym Oddziałem PCK w Sandomierzu;
- Współpraca z PCPR;
- Realizacja programu adaptacyjnego „Przyjazne przedszkole”;

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania w celu wyrównania szans edukacyjnych dzieci współpracuje z:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sandomierzu;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- Szkołą Podstawową nr 3 w Sandomierzu;
- Organizuje pomoc dla dzieci posiadających orzeczenie i opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz kształcenia specjalnego zatrudniając nauczyciela wspomagającego, psychologa, organizując terapię logopedyczną i sensoryczną.

Przedszkole Samorządowe nr 7 w 2019r w ramach Programu w celu realizacji zadania współpracowało z:

- Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną,
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Stowarzyszeniem na rzecz Zdrowia Psychicznego w Sandomierzu,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Komendą Powiatową Policji.

Placówka umożliwia chętnym rodzicom udział w spotkaniach warsztatowych dotyczących wychowywania dzieci, jak również udział w konsultacjach indywidualny z psychologiem.

Niepubliczne Przedszkole Językowe „Jaś i Małgosia” prowadzone przez Fundację „Dla naszych dzieci” w roku 2019 w ramach powyższego zadania podejmowało współpracę z następującymi podmiotami;

- całoroczna współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, która polegała na: pomocy rodzicom i nauczycielom w diagnozowaniu i rozwijaniu potencjalnych możliwości dzieci; wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji przedszkola; wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodzin; terapii zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych;
- przedszkolaki uczestniczyły w pierwszych cyklicznych zajęciach prowadzonych metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne. Zajęcia prowadzone były przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sandomierzu.

Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywcy” w Sandomierzu w ramach powyższego zadania w roku sprawozdawczym czynnie współpracowało z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz zatrudniało specjalistów na podstawie Orzeczenia o kształceniu Specjalnym i Opinii o Wczesnym wspomaganiu rozwoju.

Ośrodek Rehabilitacyjno- Edukacyjny „Radość Życia” w ramach przyjętego harmonogramu działań realizował następujące cele i zadania:

- wzmacniano kompetencje rodzicielskie poprzez organizację grup wsparcia dla rodziców, umożliwiło udział w warsztatach prowadzonych przez psychologów NPPP w Sandomierzu oraz ich pedagogizację np. ustalanie właściwych granic i rozwiązywania problemów w postępowaniu z dziećmi;
- promowano zdrowy model rodziny-prelekcje, spotkania z lekarzami, dietetykiem, pomoc rodzicom w wychowaniu dzieci oraz otoczenia specjalistyczną pomocą medyczną.;
- nawiązywano współpracę z instytucjami i organizacjami z terenu gminy Sandomierz zajmującymi się pomocą rodzinie takich jak: OPS, Sąd, PEFRON, PCPR, PPP w Sandomierzu. Dzięki tej współpracy udało się udoskonalić umiejętności rodzicielskie, pozyskać pomoc finansową oraz zapewnić wyjazd rehabilitacyjny na turnus, zieloną szkołę. W ramach wspólnych działań udało się objąć kształceniem specjalnym dwójkę dzieci potrzebujących specjalnego wsparcia i objęcia zajęciami w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju.

Świetlica Środowiskowa działająca w dwóch punktach:

- ul. Słowackiego 15
- ul. Portowa 24,

w ramach powyższego zadania Świetlica w roku sprawozdawczym ściśle współpracowała: z Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział w Sandomierzu, Domem Pomocy Społecznej w Sandomierzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu (psycholog, asystenci rodzin, pracownicy socjalni), Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu (dzielnicowi), Grupą Diabetyków Oddział Sandomierz, Stowarzyszeniem TSA Sandomierz (stowarzyszenie zajmujące się promowaniem sportu), Placówką Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie”.

Prowadzona była działalność o charakterze socjoterapeutycznym w odniesieniu do dzieci przejawiających trudności adaptacyjne, zaburzenia zachowania i emocji, wzrastających w rodzinach dysfunkcyjnych, zagrożonych podejmowaniem zachowań ryzykownych i niedostosowaniem społecznym.

Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie” w ramach zadania współpracowała z Polskim Czerwonym Krzyżem oddział w Sandomierzu, Domem Pomocy Społecznej w Sandomierzu, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sandomierzu (psycholog, asystenci rodzin, pracownicy socjalni), Komendą Powiatową Policji w Sandomierzu (dzielnicowi), Grupa Diabetyków Oddział Sandomierz, Stowarzyszenie TSA Sandomierz (stowarzyszenie zajmujące się promowanie sportu), Świetlicą Środowiskową, Biblioteką Miejską.

Stowarzyszenie na rzecz Zdrowia Psychicznego realizowało w roku 2019 zadania wynikające z Programu GPWR poprzez:

kontynuację wsparcia psychologa w formie warsztatów kompetencji społecznych dla dzieci przedszkolnych wraz z konsultacjami dla nauczycieli i rodziców dzieci o szczególnych potrzebach dydaktycznych i wychowawczych-realizowanych w Przedszkolach nr 3,6,7.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sandomierzu w 2019 roku podejmowało następujące działania w ramach w/w zadania:

- Współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Szkołami, Sądem w ramach Zespołów do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2019r odbyło się 107 spotkań, na których omawiano sytuację materialno-bytową dzieci i rodzin oraz ustalono dalszą pomoc.
- Udostępnianie osobom zainteresowanym, w tym rodzinom zastępczym informacji o możliwości skorzystania z pomocy i wsparcia specjalistów w Punkcie Interwencji Kryzysowej na terenie Gminy Sandomierz.
- Stała współpraca z w/w instytucjami w celu rozwiązywania trudności i problemów wychowawczych występujących w rodzinach zastępczych.

Ponadto w ramach realizacji celu zapewnienia zintegrowanych form pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej Powiat Sandomierski do końca 2019r realizował Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Sandomierskim na lata 2018-2020, w którym partnerem do realizacji zadań jest również Gmina Sandomierz.

W roku szkolnym 2018/2019 Poradnia objęła specjalistyczną opieką:

- dzieci do lat 3,
- dzieci w wieku przedszkolnym,
- uczniów szkół podstawowych,
- uczniów gimnazjów,
- uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- młodzież nieuczącą się.

Na bieżąco udzielano rodzicom porad bez badań, w tym były to także rozmowy wspierające oraz rozmowy instruktażowe.

Przeprowadzono konsultacje z:

- dyrektorami i nauczycielami,
- pedagogami i wychowawcami,
- wychowawcami placówek opiekuńczo wychowawczych,
- innymi osobami, tj. asystentami rodziny, kuratorami sądowymi, itp.

Pracownicy uczestniczyli w mediacjach szkolnych mających na celu rozwiązywanie konfliktów między uczniami i rodzicami.

Przez cały rok udzielano pomocy dzieciom, młodzieży i ich rodzinom w ramach terapii psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej.

W ramach zadania Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna obejmowała 5 podstawowych obszarów:

- Diagnoza psychologiczno-pedagogiczna,
- Terapia zaburzeń rozwojowych,
- Terapia psychologiczna dzieci, młodzieży i ich rodzin, interwencja kryzysowa,
- Doradztwo zawodowe,
- Profilaktyka i psychoedukacja.

Zajęcia dla uczniów były organizowane w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych:

Przedszkola:

Prowadzone były zajęcia dla dzieci 3 i 6 letnich w ramach programu „Inni, a jednak tacy sami” na temat niepełnosprawności i chorób przewlekłych dzieci. Zajęcia polegały na omawianiu z dziećmi uprzednio przeczytanych im opowiadań, wspólnych rozmowach, dyskusjach i wnioskach. Celem zajęć było uwrażliwienie dzieci na potrzeby osób niepełnosprawnych i chorych. Uczenie tolerancji, empatii i zachowań prospołecznych.

Zajęcia odbywały się w następujących przedszkolach: (realizacja programu „Inni a jednak tacy sami”).

- Przedszkole nr 2 w Sandomierzu
- Przedszkole nr 7 w Sandomierzu

Szkoły podstawowe:

Tematyka i miejsce:

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu:

- Akademia Twórczego Myślenia;
- „Bezpieczeństwo w VR. Zagrożenia w sieci. Jak bezpiecznie korzystać z cyfrowych narzędzi;
- Budowanie pozytywnych systemów wartości. Profilaktyka zachowań ryzykownych;
- Rozwiązywanie konfliktów – sposoby, możliwości, strategie.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu:

- Bezpieczeństwo w rzeczywistości wirtualnej. Program – Bezpieczny internet;

- Budowanie prawidłowych relacji interpersonalnych. Rozwiązywanie konfliktów;
- Konstrukttywne rozwiązywanie konfliktów;
- Bezpieczny Internet;
- Budowanie prawidłowych relacji koleżeńskich;

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu:

- Zajęcia adaptacyjno-integracyjne;
- Jaki jestem? Czym mogę się podzielić z innymi? Jak odkrywać wartość w innych?
- Cyberprzemoc. Jak sobie radzić w rzeczywistości VR. Bezpieczny Internet;
- Budowanie prawidłowych relacji interpersonalnych. Rozwiązywanie konfliktów;
- Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu:
- Konstrukttywne sposoby rozwiązywania konfliktów.

Szkoły ponadgimnazjalne:

Tematyka i miejsce:

I LO w Sandomierzu:

- Kształtowanie adekwatnej samooceny i konstruktywne sposoby radzenia sobie z kryzysami.
- Stres pod kontrolą – program dla maturzystów. Radzenie sobie ze stresem. Planowanie nauki. Kalendarz przygotowań. Zarządzanie sobą w czasie.
- Zagrożenia w VR. Fonoholizm. Stalking. Bezpieczny Internet.

II LO w Sandomierzu:

- Pozytywne systemy wartości.
- Porozmawiajmy zanim będzie za późno.
- Matura a stres.
- Procesy motywacyjne.
- Poznajmy się.

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sandomierzu:

- Konstrukttywne sposoby rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z problemami.
- Techniki mediacyjne w rozwiązywaniu konfliktów rówieśniczych.

Zespół Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich w Sandomierzu.

- Bezpieczeństwo w rzeczywistości VR. Bezpieczny Internet.
- Budowanie prawidłowych relacji interpersonalnych.
- Profil edukacyjny – test, określenie, omówienie.

Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Sandomierzu.

- Matura a stres.

Psychoedukacja rodziców:

Tematyka i miejsce zajęć:

- Jak pomagać dziecku radzić sobie z emocjami- Przedszkole nr 1 w Sandomierzu;
- „Dojrzałość szkolna dziecka” - Przedszkole Językowe „Jaś i Małgosia” w Sandomierzu;
- „Wspieranie rozwój dziecka w okresie przedszkolnym” - Przedszkole Językowe „Jaś i Małgosia” w Sandomierzu;
- „Rozwijanie postaw patriotycznych przedszkolaków” - Przedszkole nr 3 w Sandomierzu;
- „Stadia rozwoju moralnego. Kształtowanie postaw” - Przedszkole nr 3 w Sandomierzu;
- „Zachowania agresywne – jak im przeciwdziałać. Metody i kary w procesie wychowawczym” - Przedszkole nr 5 w Sandomierzu;
- „Role rodzicielskie w procesie wychowania. Jak wspierać dziecko w rozwoju” - Przedszkole nr 6 w Sandomierzu;
- Wychowanie aksjologiczne dziecka w wieku przedszkolnym. Kompetencje aksjologiczne w środowisku zróżnicowanym kulturowo. Strategie kształtowania kompetencji aksjologicznych. Preferencje aksjologiczne. - Przedszkole nr 6 w Sandomierzu;

- ATM (III edycja) spotkanie dla rodziców uczniów wybranych do realizacji projektu – przedstawienie projektu, założeń, zasad i harmonogramu ” - SP nr 1 w Sandomierzu;
- Współpraca rodziców z nauczycielami - ” - SP nr 3 w Sandomierzu;
- „Moje dziecko jest uczniem I klasy – co każdy rodzic wiedzieć powinni” - SP nr 2 w Sandomierzu;
- Depresja u dzieci i młodzieży – profilaktyka i interwencja. – Liceum Katolickie w Sandomierzu.

Szkolenia rad pedagogicznych

Miejsce i tematyka

- „Sylwetka ucznia zdolnego. Praca w szkole z uczniem zdolnym - SP nr 1 w Sandomierzu;
- „Projekt Akademia Twórczego Myślenia”- SP nr 1 w Sandomierzu;
- „Wdrażanie innowacyjności i stymulowanie kreatywności uczniów” – II LO w Sandomierzu;
- Jak sobie radzić z prowokacyjnymi zachowaniami uczniów. Metoda konstruktywnej konfrontacji” – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Sandomierzu.

3.3. Realizacja inicjatyw profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży - promowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień i przemocy.

Urząd Miejski oraz GKRPA w Sandomierzu organizowała cykliczne konkursy profilaktyczne oraz przegląd spektakli profilaktycznych adresowane do dzieci i uczniów sandomierskich przedszkoli, szkół podstawowych, świetlicy środowiskowej oraz placówki wsparcia dziennego „Przystanek Błonie”. Ponadto placówki oświatowe w roku sprawozdawczym brały udział w kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” promującej zdrowy tryb życia wolny od uzależnień.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działań profilaktycznych na przełomie lipca i sierpnia 2019r., zorganizował V edycję konkursu „Słowa zamiast Bomb”, którego uczestnikami były dzieci ze Świetlicy Środowiskowej. W dniu 2 października odbył się zorganizowany przez pracowników OPS symboliczny „Marsz Pokoju”. W celu sprostania potrzebie i oczekiwaniom w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie członkowie zespołu interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniu konsultacyjno-superwizyjnym pt.: „Kompetencje Służb i Instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu w 2019 roku sandomierscy policjanci przeprowadzili szereg działań profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży promujących zdrowy tryb życia wolny od nałogów i uzależnień. Spotkania te prowadzone były zarówno w placówkach oświatowych jak i w świetlicach socjoterapeutycznych na terenie miasta Sandomierz.

Podczas prelekcji funkcjonariusze poruszali tematykę dotyczącą z zagrożeń związanych z zażywaniem narkotyków, dopalaczy i alkoholu. W ramach kampanii „Narkotyki i dopalacze zabijają” funkcjonariusze na terenie powiatu sandomierskiego przeprowadzili łącznie 73 spotkania (w tym 59 spotkań na terenie gminy Sandomierz w: szkołach, świetlicach, miejscach zorganizowanego wypoczynku itp.) podczas których dzieci i młodzież w różny sposób została przeszkolona i ostrzeżona o niebezpieczeństwie stosowania takich środków odurzających. Ponadto w szkołach odbyły się prelekcje nt. odpowiedzialności prawnej, agresji i cyberprzemocy, handlu ludźmi, bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Sandomierzu wzięli czynny udział w projekcie „Szybuj bezpiecznie w internetowej chmurze” realizowanym wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 3 im. Armii Krajowej w Sandomierzu. Tematyka projektu związana była z mądrym i bezpiecznym użytkowaniem zasobów Internetu.

Dzielnicowi KPP Sandomierz wzięli udział w „Marszu Pokoju” oraz „Senioraliach”. Ponadto zrealizowali szereg przedsięwzięć z udziałem osób starszych często samotnie mieszkających pod kątem przestrzegania ich przed oszustami działającymi metodą na tzw. wnuczka. Wspólnie ze strażakami z Państwowej Straży Pożarnej przeprowadzono akcję informacyjną pn. „Czad i dym, obudź czujność”, która została skierowana w głównej mierze do osób starszych.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w 2019 roku w ramach w/w zadania podjęła następujące działania:

- we współpracy z Policją realizacja działań profilaktycznych w zakresie przestępczości nieletnich, środków psychoaktywnych, zagrożeń płynących z Internetu, bezpieczeństwa uczniów;
- lekcje wychowawcze w klasach sprawujących problemy, klasy VI, VII, IVd, VIII;
- „Akcja bezpieczne wakacje” pogadanki w klasach, pedagog VI 2019;
- „Bezpieczeństwo w różnych sytuacjach – rozmowy dzieci z policjantami”, klasy I, III wrzesień 2019;
- zapobieganie agresji i przemocy wśród uczniów, zasady prawidłowych relacji, lekcje w klasach V-cechy mistrza, klasy II b -Bądźmy mistrzami autorytetu, przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego, ponoszenie odpowiedzialności za swoje zachowanie;
- przekazywanie filmów oraz ulotek wychowawcom.

Kampanie profilaktyczne:

- „Zachowaj Trzeźwy Umysł” pod hasłem: „Chce mi się chcieć”, praca z ulotkami „Co to jest fonoholizm”, „Wybieraj, zmieniaj, myśl pozytywnie”, „Moje uzdolnienia”, „Zdolności i talent”;
- „W poszukiwaniu talentu”, „Mój sposób na nudę” ulotka konkursowa, „Ja za 20lat” – 6 lekcji-klasy: IV,V,VI. W konkursie plastycznym pt.: „Autoportret” 12 uczniów- klasy IV i VII – 3 osoby wyróżnienia;
- realizacja przez nauczycieli, pedagoga szkolnego zagadnień z programu profilaktyki uzależnień programu wychowawczego szkoły oraz zagadnień z programów wychowawczych klas;
- bezpieczeństwo w cyberprzestrzeni – zajęcia realizowane przez nauczycieli dla uczniów klasy I-VIII w ramach projektu „Akademia Kompetencji Kluczowych”;
- akcja : Pomóż psiać przetrwać zimę XII 2019r.;
- systematyczne badania ankietowe uczniów przeprowadzone przez zespół wychowawczy I-II 2019 ankietą „samopoczucie i bezpieczeństwo dziecka w szkole” skierowana do rodziców;
- udział uczniów szkoły w Powiatowym Konkursie „Bezpieczeństwo na Piątkę”;- 3 miejsce w powiecie, X 2019;
- Kampania „Dziel się Uśmiechem”- lekcje wychowawcze w klasach 1-6, marzec -czerwiec 2019 ; wrzesień – grudzień 2019 klasy I;
- akcja Mikołaj dla polskich dzieci na Litwie -wdrażanie postaw obywatelskich, listopad - grudzień 2019; wdrażanie postaw obywatelskich – listopad-grudzień 2019;
- udział szkoły w VIII Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych Sandomierz 2019-uczniowie klasy V c w przedstawieniu Karuzela Uczuć – grudzień 2019;
- udział w konferencji i warsztatach „Depresja u dzieci i młodzieży” – wrzesień 2019;
- udział w szkoleniu Uzależnienia a przemoc. Metody i kierunki pracy z rodziną – październik 2019.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2019 realizowała zadanie poprzez:

- stworzenie teatru profilaktycznego i udział w VI Przeglądzie Spektakli profilaktycznych dla młodzieży z sandomierskich szkół podstawowych oraz Świetlicy Środowiskowej pt. ”Mega supi i co dalej”.

Szkoła Podstawowa Nr 3 w 2019 roku w ramach zadania:

- organizowała zajęcia profilaktyczne przy współpracy z instytucjami wspierającymi pracę wychowawczo- profilaktyczną szkoły;
- uczniowie brali udział w zajęciach, warsztatach profilaktycznych z zakresu profilaktyki, uzależnień i przemocy prowadzonych przez wychowawców, pedagoga.

Szkoła Podstawowa nr 4 w 2019 roku w ramach realizacji zadania Programu podejmowała działania:

- w celu wzmocnienia kompetencji rodzicielskich zorganizowała szkolenie dla rodziców uczniów klas pierwszych „Wspierająca rola rodziców pierwszoklasisty w osiąganiu przez dziecko sukcesu w szkole”, które odbyło się 02.10.2019.;
- zorganizowała warsztaty z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną dla rodziców klas 1-3 pt. „Zasady zdrowego odżywiania oraz konsekwencje zdrowotne wynikające ze złych nawyków żywieniowych” - 27.11.2019;
- Rodzice uczniów klas VII i VII brali udział w szkoleniu pt. „Przeciwdziałania używaniu substancji psychoaktywnych wśród młodzieży”, które prowadzone było 27.11.2020r. Prowadzącymi były panie ze Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Kielcach.
- promowała zdrowy styl życia poprzez realizację różnorodnych programów profilaktycznych: Program Edukacji Antynikotynowej „Nie pal przy mnie proszę” - dla klas IV-VI, „Śniadanie daje moc”, „Owoce w szkole” skierowany do klas I-III, „Zachowaj trzeźwy umysł”, - klasy IV-VII, „Trzymaj Formę” – klasy VIII i III gimnazjum; „Europejski kodeks walki z rakiem” - klasy IV-VI. Teatr profilaktyczny. Program profilaktyczny dla uczennic klas VIII „Mam wpływ!” realizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Zdrowia Psychicznego w Sandomierzu, który był realizowany w ramach zadania publicznego „Uczymy się zdrowego stylu życia poprzez zdobywanie wiedzy i umiejętności oraz rozwijanie zainteresowań - wsparcie dla uczniów sandomierskich szkół” finansowany przez Burmistrza Sandomierza, celem szkolenia była wczesna profilaktyka występowania zespołu FAS.

Przedszkole Samorządowe nr 1 w Sandomierzu realizowało zadanie Programu w roku sprawozdawczym poprzez:

- udział w projektach profilaktyczno-edukacyjnych „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Chrońmy dziecięce uśmiechy”, „Bezpieczny patrol”;
- opracowano realizację programu profilaktycznego „Zdrowy przedszkolak-dobry uczeń” i programu wychowawczego „Razem lepiej” – zapoznanie z treściami programów rodziców dzieci podczas spotkań grupowych;
- prowadzenie kampanii „Mamo tato nie pal więcej”, „Prawa dziecka”, „Mamo tato wolę wodę”;
- udział dzieci w konkursie profilaktycznym „Bawimy się i działajmy razem”;
- pikniki rodzinne w plenerze – święto rodziny;
- wspólna wycieczka z rodzicami do teatru muzycznego w Lublinie;
- rodzinne czytanie bajek w poszczególnych grupach wiekowych;
- rodzinne Święto pieczonego ziemniaka w leśnictwie Ciemny Kąt w Rozwadowie;
- organizowanie święta babci i dziadka oraz uroczystości patriotycznych;
- promowanie zdrowego modelu rodziny: organizowanie rodzinnych wyjazdów z okazji dnia Dziecka, rodzinnych rajdów pieszych, akcji „Cała Polska czyta dzieciom”, zajęć otwartych, dni otwartych przedszkola oraz dni adaptacyjnych;
- warsztaty profilaktyczne z udziałem psychologa na temat „Emocje-jak nimi rządzić i nie pozwolić aby one nami rządziły”;
- warsztaty profilaktyczne z udziałem pedagoga, socjoterapeuty i instruktora terapii uzależnień na temat „Agresja, jak sobie z nią radzić?” organizowanym przez Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Sandomierzu;
- warsztaty z udziałem Grupy Ratownictwa Medycznego – zwiększenie świadomości dzieci na temat profilaktyki zagrożeń.

Przedszkole Nr 3 w Sandomierzu realizowało zadanie poprzez:

- realizację procedur obowiązujących w przedszkolu, programów: Wychowawczego, Profilaktycznego, Adaptacyjnego, Planu współpracy z rodzicami mających na celu edukację, bezpieczeństwo i zwiększenie świadomości społecznej;

- zorganizowanie spotkania z nauczycielami ze Szkoły Podstawowej nr 2 w celu przygotowania dzieci i rodziców do adaptacji w klasie I;
- zamieszczanie na stronie przedszkola informacji dla rodziców na tematy związane z bezpiecznym korzystaniem poprzez dzieci z telewizora i komputera;
- zorganizowanie dla dzieci konsultacji stomatologicznej w Szkole Podstawowej nr 3 w Sandomierzu;
- zorganizowanie warsztatów dla dzieci z pierwszej pomocy z ratownikami medycznymi – Jak zachowywać się w sytuacji zagrożenia w domu, ratować domowników, wzywać pomoc;
- odbyło się spotkanie z pracownikami Policji na temat bezpieczeństwa w domu, przedszkolu, na drodze;
- zorganizowano spotkanie ze Strażakami na temat bezpieczeństwa, odbyła się próbna ewakuacja;
- dzieci brały udział w konkursie profilaktycznym organizowanym przez KRPA „Bawmy się i działajmy razem”;
- udział w programie „Bezpieczny patrol”;
- udział w projekcie „Czyste powietrze wokół nas” – prelekcja dla rodziców;
- udział w projekcie MEN „Razem na święta”;
- spotkanie z przedstawicielami Młodych Orłów, którzy zachęcali do sportowego spędzania czasu wolnego;
- organizowanie spacerów, wycieczek i zabaw na świeżym powietrzu;
- spotkanie dla dzieci i rodziców z diabetologiem z Natur House na temat właściwego odżywiania i zdrowego stylu życia;
- dzieci otrzymywały urozmaicone dodatki owocowe i warzywne postaci Talerza warzyw, do śniadania, owoców i soków oraz surówek do przedszkolnego obiadu;
- wdrażano dzieci do przestrzegania właściwych zasad współżycia społecznego,
- organizowano spotkania uroczystości integrujące rodzinę: zajęcia dotyczące pracy zawodowej rodziców dzieci, wspólne wycieczki z rodzicami i dziećmi, tradycyjne obchodzenie Świąt – Wigilie, jasełka grupowe, Pasowanie na przedszkolaka, VII Dziecięcy przegląd Kolęd i Pastoralek, Dzień Babci i Dziadziusia, Zabawa karnawałowa, Dzień Mamy i Taty, Zakończenie Przedszkolaka;
- angażowanie rodziców w pomoc przy organizowaniu uroczystości przedszkolnych międzyszkolnych, miejskich – dekoracji, przygotowanie odpowiednich strojów, rekwizytów;
- wspólny udział dzieci i rodziców w konkursach plastycznych, ekologicznych, patriotycznych;
- współorganizowanie z rodzicami dodatkowych zajęć kulinarnych dla dzieci w poszczególnych grupach;
- przeprowadzano cykliczne zajęcia adaptacyjne dla najmłodszych w ramach Maluszkowej Akademii dla dzieci 2letnich i ich rodziców – nowy projekt;
- współpracowano z Miejską Biblioteką - cykliczne czytanie bajek przez Panie bibliotekarki, zachęcanie dzieci do czytelnictwa oraz pożytecznego spędzania czasu wolnego;
- prowadzono monitoring absolwentów przedszkola.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach powyższego zadania zrealizowało w roku 2019:

- w ramach profilaktyki zdrowego stylu życia placówka od kilku lat realizuje program „W zdrowym ciele zdrowy duch”;
- uczestnictwo w działaniach prozdrowotnych;
- „Bawmy się i działajmy razem”, miejski konkurs profilaktyczny (I miejsce dla dzieci z grupy Misie);
- „Świętokrzyskie czeka na Ciebie” warsztaty;
- „Stop Smog” – o ekologii kulturalnie (teatrzyk);
- „Co w trawie piszczy czyli w grupie siła” – musical profilaktyczny;
- organizacja spotkań z policją, strażą pożarną, strażą miejską, ucząc dzieci do kogo i w jakiej sytuacji mogą się zgłosić i poprosić o pomoc.

Przedszkole nr 7 w Sandomierzu w ramach zadania zrealizowało:

Przedszkole realizowało promowanie zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień i przemocy poprzez propagowanie aktywności fizycznej, zachęcając do udziału w imprezach sportowych organizowanych na terenie miasta dla dzieci i młodzieży, rozpowszechnianie plakatów i informacji na terenie placówki, organizowanie warsztatów kulinarnych promujących zdrowy styl życia przy współpracy ze Szkołą Gastronomiczną w Sandomierzu, spotkania z policjantem, udział dzieci w zajęciach plastycznych w konkursie profilaktycznym "Razem Weselej", udział w rajdzie Przedszkolaka, zorganizowanie Pikniku Rodzinnego dla dzieci i ich rodzin. Organizowanie wycieczek i zabaw plenerowych, udział w konkursie „Zdrowy Styl życia” zorganizowanym przez I LO w Sandomierzu, organizowanie na terenie przedszkola imprez i konkursów promujących zdrowy styl życia „Dzień niezapominajki”, organizacja większej ilości zabaw ruchowych z wykorzystaniem różnorodnych przyborów. Przedszkole promuje aktywne spędzanie czasu poprzez korzystanie z placów zabaw: stadion, siłownia. Przedszkole organizowało spotkanie z grupą ratownictwa medycznego PCK – celem utrwalania zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej przez dzieci. Spotkanie z policją w celu przestrzegania dzieci przed kontaktem z substancjami odurzającymi, uzależniającymi, przed osobami nieznajomymi.

Niepubliczne Przedszkole Językowe „Jaś i Małgosia” prowadzone przez Fundację „Dla naszych dzieci” w roku 2019 w ramach powyższego zadania prowadziło zajęcia profilaktyczne o tematyce:

- W zdrowym ciele zdrowy duch.
- Z wizytą u lekarza.
- Z wizytą u dentysty.
- Przedszkolna apteczka.
- Spotkanie z ratownikiem medycznym.
- Odżywiamy się zdrowo.
- Bezpieczny przedszkolak.
- Poznajemy zasady bezpieczeństwa.
- Poznaje zasadę ograniczonego zaufania w stosunku do nieznajomych.
- O rety! Burza!
- Zamiast grać na komputerze lepiej jeździć na rowerze.

Niepubliczne Przedszkole „Mali Odkrywcy” w Sandomierzu w ramach powyższego zadania poruszało tematy wynikające z podstawy programowej np.: robienie i omawianie piramidy żywienia, prezentacje multimedialne o zdrowej żywności, przygotowywanie sałatek warzywnych, soków, robienie ogródka z ziołami, cotygodniowe zajęcia sportowe Przedszkoliada, uczestnictwo w projekcie Sports&kids, codzienne spacerowanie niezależnie od pory roku, wizyta Policji z prelekcją na temat szeroko rozumianego bezpieczeństwa, wizyta ratowników medycznych i uczestnictwo dzieci w zajęciach z pierwszej pomocy.

Świetlica Środowiskowa w 2019 roku realizowała programy:

W punkcie przy ul. Słowackiego 15:

- Program profilaktyczno- terapeutyczny „Nastoletnia depresja” dla wychowanków świetlicy z kl. VI- VIII szkoły podstawowej.

W punkcie przy ul. Portowej 24:

- Program profilaktyczno-terapeutyczny- „Inny, a jednak taki sam” dla młodszej grupy wiekowej kl. I-III (7-9 lat). Udział w projekcie realizowanym przez Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Uśmiech Seniora” działającym przy Domu Pomocy Społecznej pt. Aktywizacja międzypokoleniowa osób starszych, niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży”.

Ważne wydarzenia w Świetlicy przy ul. Słowackiego 15:

- 18.01.2019r. Przedstawienie z okazji Dnia Babci i Dziadka (wyjście do DPS-u),
- 22.01.2019r. Przedstawienie z okazji Dnia Babci i Dziadka (świetlica),

- 25.01.2019r. Impreza Integracyjna „Bal karnawałowy”(wyjazd Świetlica na ul. Portowej),
- 14.02.2019r. Obchody dnia zakochanych:
  - poczta walentynkowa
  - walentynkowy spacer, obdarowywanie przechodniów sercami i słodkościami
  - dyskoteka
- 22.02.2019r. Superwizja,
- 08.03.2019r. Obchody dnia kobiet:
  - własnoręcznie robiony błyszczek do ust,
  - salon urody,
- 21.03.2019r. Obchody „Pierwszego Dnia Wiosny”- wiosenne kanapki, wiosenne bratki, puszczanie latawców,
- 23.03.2019r. Przedstawienie „Witaj Wiosno”. Występ dla rodziców oraz dla przedszkolaków z Przedszkola nr 3,
- 16.04.2019r. Świąteczny wielkanocny poczęstunek dla wychowanków, tradycje świąt wielkiej nocy, zabawa wielkanocna „w poszukiwaniu wielkanocnego zajączka” ,
- 23.04.2019r. Obchody Międzynarodowego dnia Ziemi: ekologiczny quiz, porządkowanie terenu wokół świetlicy. Zajęcia plastyczne- plakat ekologiczny „Szczujmy naszą planetę”,
- 02.05.2019r. Zajęcia plastyczne „Moja mała Ojczyzna”. Zajęcia upamiętniające Konstytucję 3 Maja,
- 10.05.2019r. Udział w tworzeniu „Żywego Krzyża PCK na Starym Mieście” w ramach obchodów 100-lecia PCK w Polsce,
- 06.06.2018r. Obchody Dnia Rodzin. Piknik rodzinny w Parku Piszczele. Promowanie czasu z Rodziną, atrakcje dla dzieci: malowanie twarzy, bańki, pudełka strachu, przeciąganie liny, gorący ziemniak, bitwa na wodne balony, grill, punkt informacyjny o świadczeniach rodzinnych z OPS.
- 26.06.2019r. Spotkanie z przedstawicielem Policji dot. bezpiecznego spędzania czasu podczas wakacji.
- 13.08.2019r. „Obchody Dnia Leworęcznych” wyjazd do biblioteki oddział nr 2 ul. Portowa 24,
- 09.09.2019r. Dzień dobrych wiadomości- zapoznanie dzieci z tematyką zajęć, kształtowanie obrazu rzeczywistości przyjaznej człowiekowi.
- 15.09.2019r. Współudział w Festiwalu Organizacji Pozarządowych- zabawy animacyjne dla najmłodszych: chusta klanza, malowanie twarzy, bańki XXL itp.
- 27.09.2019r. Obchody Dnia Głośnego Czytania- Wyjście do Biblioteki Miejskiej, przekazanie przygotowanych plakatów i zakładek do książek.
- 30.09.2019r. Obchody Dnia Chłopaka- życzenia dla chłopców. Przygotowanie kartek z okazji Dnia Chłopaka.
- 16.10.2019r Wyjście do Biblioteki Miejskiej c.d. Głośnego Czytania- inscenizacja wierszy dla dzieci z Przedszkola nr 1.
- 31.10.2019r. „Pałacy się znicz” zajęcia tematyczne z cyklu kultywowania i poszanowania tradycji. Wyjście z dziećmi na pobliski cmentarz w celu zapalenia zniczy na grobach żołnierzy.
- 08.11.2019r. Zajęcia plastyczne- „Nasze Godło” Zajęcia plastyczne połączone z pogadanką na temat obchodów Święta 11 Listopada.
- 29.11.2019r. Zabawa andrzejkowa (kultywowanie tradycji, integrowanie wychowanków).
- 06.12.2019r. Obchody Mikołajek . Wizyta Świętego Mikołaja.
- 11.12.2019r. Udział w VIII Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych pod hasłem przewodnim „Co się w głowie mieści- uczucia”-Przedstawienie „Emocje u lekarza”.
- 20.12.2019r. Miejska Wigilia na Starym Rynku- spotkanie okolicznościowe (20.12.2019r.)

W okresie ferii Świetlica Środowiskowa zrealizowała wszystkie działania wg Planu na Ferie włączając się do akcji „Zima w mieście”.

W okresie wakacji Świetlica Środowiskowa zrealizowała wszystkie działania wg Planu na Wakacje włączając się do akcji „Lato w mieście” oraz „Podwórkowy wychowawca”. Dzieci również korzystały z basenu letniego.

WAŻNE WYDARZENIA ŚWIETLICA PRZY UL. PORTOWEJ 24:

W Świetlicy Środowiskowej przy ul. Portowej 24. Zrealizowano wszystkie zadania z Roczego Planu Pracy od 1 stycznia do 30 sierpnia, zadania zostały wykonane zgodnie z założeniami:

1. Program Pracy- Ferie zimowe „Zimo baw się razem z nami” (14.01.2019r.-25.01.2019r).
2. Program Pracy „Ferie letnie „Odkrywajcie świat z nami, a nie ze smartfonami”.
3. Program profilaktyczno-terapeutyczny „Inny, a jednak taki sam”-dla młodszej grupy wiekowej kl. I-III (7-9 lat).

Spotkania integracyjne, okolicznościowe, zajęcia tematyczne, szkolenia, które odbyły się w roku 2019 w Świetlicy Środowiskowej przy ul. Portowej 24.

- „Dzień Babci i Dziadka” spotkanie integracyjne (21.01.19r.)
- Bal karnawałowy „Twoja twarz brzmi znajomo” (25.01.19r.)
- „Proszę dziękuję, przepraszam”-zajęcia tematyczne (13.02.2019r)
- „Walentynki”- (14.02.2019r.)
- Prace remontowe w świetlicy (01.02.2019r.-15.03.2019r.)
- Dzień Otwarty dla Rodziców i Dzieci w Szkole Podstawowej Nr 3 w Sandomierzu (04.04.2019r)
- „Być kobietą, być kobietą” przedstawienie z okazji „Dnia Kobiet” dla pensjonariuszy DPS w Sandomierzu (08.03.2019r)
- „Jak cię widzą tak cię piszą-dobre obyczaje w życiu codziennym” zajęcia tematyczne (18.04.2019r)
- Wielkanocne zwyczaje- baranki, pisanki i inne niespodzianki”- zajęcia tematyczne (18.04.2019r)
- „Nasza planeta” zajęcia tematyczne (23.04.2019r)
- „XVI Ogólnopolski Tydzień Bibliotek”-zajęcia tematyczne (09.05.2019r)
- Piknik Rodzinny pod hasłem „Trzy godzinki dla rodзинki” przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej (13.05.2019r.)
- „Odkrywajcie świat z nami, a nie smartfonami” program pracy ferii letnich wynikających z Roczego Planu pracy (24.06.2019r.-30.08.2019r.)
- „Bezpieczne wakacje” zajęcia tematyczne (24.06.2019r.)
- „Jak bawić się przyjemnie i bezpiecznie” (27.06.2019r)
- „Niezwyczajni mieszkańcy mórz i oceanów”- zajęcia tematyczne (01.07.2019r.)
- Poznajemy najciekawsze legendy związane z morzem: „Legenda o morskiej latarni”, „Jurata-królowa Bałtyku-zajęcia tematyczne (08.07.2019r)
- „Tęczowa podróż morską” spotkanie z Neptunem” (morskie opowieści, pogadanka)-zajęci tematyczne (16.07.2019r)
- „Wielka rafa koralowa”- zajęcia tematyczne (22.07.2019r.)
- „Safari, Galapagos”, zajęcia tematyczne (29.07.2019r)
- „Grecja”- zajęcia tematyczne (05.08.2019r)
- „Grecja- Mała Olimpiada” zajęcia tematyczne (13.08.2019r)
- Obchody Międzynarodowego Dnia Osób Leworęcznych(13.08.2019r)
- „W świecie kangurów” zajęcia tematyczne (19.08.2019r)
- Dzień Otwarty dla Dzieci i Rodziców Szkole Podstawowej Nr 3 w Sandomierzu (11..09.2019r.-12.09.2019r.)
- Szkolenie w Porcie Kultury- szkolenie umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej z obsługą defibrylatora (12.09.2019r.)
- „Depresja u dzieci i młodzieży”-konferencja (12.09.2019r)
- „Depresja u dzieci i młodzieży- warsztaty (24.09.2019r)
- „Dzień chłopaka”- wycieczka do Yupi King- krainy zabaw i do Loco Club Wrotkarnia. (30.09.2019r)

- „Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania”- zajęcia tematyczne (01.09.2019r)
- „Higiena, na co dzień”- zajęcia tematyczne (09.10.2019r)
- W dniu 11.10.2019r. świetlica brała udział w przygotowaniach lokalu do wyborów parlamentarnych. (11.10.2019r.)
- „Superwizja”-(25.10.2019r)
- „Mój przyjaciel”- zajęcia tematyczne (22.10.2019r)
- „Happy Halloween” impreza integracyjna (31.10.2019r)
- „Kultura i szacunek Tworzą twój dobry wizerunek” zajęcia tematyczne (05.11.2019r)
- „Magiczne słowa” pogadanka z savoir-vivre- zajęcia tematyczne (13.11.2019r.)
- „W domu, rodzinie i po sąsiedztwie” pogadanka z savoir-vivre- zajęcia tematyczne (19.11.2019r)
- „Andrzejkowy Czar”- zabawa andrzejkowa (spotkanie okolicznościowe) – (28.11.2019r)
- „Niech żyją górnicy”- zajęcia tematyczne (03.12.2019r)
- VII Przegląd Spektakli Profilaktycznych pod hasłem przewodnim, „Co się w głowie mieści-uczucia”.
- „Świąteczne pierniczki”- spotkanie integracyjne z rodzicami (10.12.2019r)
- „Zwyczaj i tradycje świąteczne dawniej i dziś- święta w moim domu” (18.12.2019r.)
- Miejska Wigilia na Starym Rynku- spotkanie okolicznościowe

Wszyscy pracownicy placówki w roku 2019 uczestniczyli w konferencji „Depresja u dzieci i młodzieży” oraz w warsztatach o tym samym tytule. Ponadto pracownicy skorzystali z superwizji swojej pracy, dzięki temu trafnie i obiektywnie analizują pojawiające się wątpliwości oraz wspólnie szukają nowych kierunków pracy. Wymiana doświadczeń, przemyśleń, swoich przekonań i uczuć nadaje świeżego spojrzenia oraz wprowadza innowacyjne rozwiązania pojawiających się trudności w codziennej pracy.

Stowarzyszenie na rzecz Zdrowia Psychicznego realizowało w roku 2019 zadania wynikające z Programu GPWR poprzez:

- kontynuację pracy grupy teatralnej „I” – przygotowanie spektaklu w konwencji pantomimy we współpracy z parafią katedralną, grupa składała się z 15 dzieci;
- warsztaty profilaktyczne „Mamy wpływ” dla dziewcząt z klas VIII – kontynuacja programów przeciwdziałających wczesnej inicjacji seksualnej i edukujących w zakresie FASAD - realizacja w Szkołach Podstawowych NR 3 i 4;
- warsztaty kompetencji rodzicielskich „Jestem skutecznym rodzicem” – dla rodziców i dzieci w wieku przedszkolnym – 2 grupy w 2 przedszkolach.

W ramach realizacji zadania placówki oświaty przy współpracy ze Świetlicą Środowiskową, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, tworzyły i realizowały programy wspomagające rozwój dzieci i młodzieży, prowadziły działalność o charakterze socjoterapeutycznym, umożliwiając dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkową opiekę, udzielały pomocy w nauce, wspierały realizację obowiązku szkolnego, stwarzając możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijając zainteresowania dzieci i socjalizując w grupie rówieśniczej.

4. Zapewnienie dostępności poradnictwa i wsparcia specjalistycznego.

4.1. Zagwarantowanie możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (Psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, z dziedziny terapii uzależnień).

Wsparcie poprzez bezpłatne poradnictwo specjalistyczne w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej oraz terapii uzależnień zapewniły instytucje działające na terenie gminy Sandomierz tj.:

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu realizowała zadanie w 2019r. poprzez:

- rozmowy wychowawcze, terapię, interwencję kryzysową psychologa i pedagoga szkolnego;
- zapewnianie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego tj.: pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego, logopedy, nauczycieli specjalistów na terenie szkoły;
- pedagogizacją rodziców w czasie spotkań z rodzicami – pogadanki prowadzone przez zaproszonych specjalistów;
- udostępnienie rodzicom informacji o dyżurach specjalistów z zakresu pomocy dziecku i rodzinie;
- objęcie pomocą psychologiczną rodzin borykających się z trudnościami w realizacji swoich naturalnych funkcji;

Szkoła Podstawowa nr 3 realizowała w/w zadanie w roku sprawozdawczym poprzez:

- udzielanie porad i wskazówek rodzicom w napotykanym trudnościach i problemach opiekuńczo-wychowawczych (rozmowy indywidualne podczas zebrań klasowych, kierowanie do instytucji i osób świadczących pomoc dziecku i rodzinie);
- motywowanie rodziców do korzystania ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego na terenie szkoły oraz instytucji specjalistycznych z którymi współpracuje szkoła.

Szkoła Podstawowa nr 4 zapewniała różne rodzaje pomocy uczniom tj.:

pomoc diagnostyczno-terapeutyczno-edukacyjną, realizowaną przez nauczycieli i specjalistów szkoły; prowadzenie indywidualnych zajęć terapeutycznych z psychologiem, pedagogiem, terapeutą, doradcą zawodowym, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia motywacyjne, zajęcia z terapeutą SI, zajęcia warsztatowe z zakresu psychoedukacji i profilaktyki prowadzone przez pedagoga, psychologa i doradcę zawodowego szkoły wraz z pracownikiem PP-P w Sandomierzu prowadzone w formie warsztatów zawodowo znawczych dla klas VII i VIII,

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu zapewnia uczniom możliwość korzystania z oferty zajęć pozalekcyjnych, realizowanych przez nauczycieli oraz w ramach stowarzyszenia "4 na 6". Szkoła powołała do życia Uniwersytet Rodziców w ramach którego został zorganizowany i przeprowadzony dwukrotny cykl spotkań edukacyjnych dla wszystkich rodziców i wychowawców, według Scenariuszy Mazlish i Faber „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły”.

Szkoła zapewnia dla rodziców:

- bezpłatne porady i konsultacje z psychologiem i pedagogiem
- prowadzenie spotkań mediacyjnych dla rodziców pozostających w separacji lub po rozwodach.

Szkolny zespół do spraw pomocy psychologiczno- pedagogicznej opracował program dla klas VII „Poznaję siebie, znam siebie, jestem ważny”, celem którego jest wzmacnianie pewności siebie u uczniów i dostrzegania siebie jako osób ważnych. Program został rozpoczęty w listopadzie 2019r, dzięki środkom z Urzędu Miasta.

Przedszkole Nr 3 w Sandomierzu realizowało w 2019r., zadanie poprzez podejmowanie szczegółowych działań takich jak:

- analizowanie bieżących problemów wychowawczych w poszczególnych grupach wiekowych;
- podnoszenie świadomości dydaktycznej, opiekuńczej i wychowawczej rodziców podczas konsultacji indywidualnych, zebrań grupowych, spotkań ze specjalistami: pedagogiem, psychologiem, wsparcie rodziny sprzyjające prawidłowemu funkcjonowaniu,
- uwzględnienie potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zapewnienie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego dla rodzin potrzebujących wsparcia.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Sandomierzu w roku 2019 w ramach zadania uczestnicy zajęć terapeutycznych, byli wspierani w nabywaniu i doskonaleniu przez nich kompetencji społecznych umożliwiających im jak najsprawniejsze funkcjonowanie w codziennym życiu. Pomoc psychologiczna świadczona zarówno w formie indywidualnej jak i grupowej miała charakter:

- poradnictwa psychologicznego,
- rozmów instruktażowych,
- motywowania do działań podejmowanych przez uczestników w przestrzeni społecznej (wizyty lekarskie, sprawy urzędowe, administracyjne, prawne),
- wsparcia emocjonalnego w obliczu zdarzeń trudnych i nowych,
- interwencji kryzysowej adekwatnej do bieżących potrzeb,
- wsparcia informacyjnego,
- pomocy w rozwiązywaniu konfliktów-mediacji,
- ćwiczeń, gier i zabaw stymulujących ciekawość poznawczą i prawidłowe funkcjonowanie zasobów umysłowych,
- stymulowania rozwoju zainteresowań,
- rozmów terapeutycznych mających na celu: przełamywanie lub zmniejszanie izolacji społecznej, kształtowanie adekwatnej samooceny, uświadamianie posiadanych zasobów własnych i środowiskowych, redukcję stresu i lęku, zwiększanie świadomości motywów własnego postępowania i mechanizmów swojej choroby, nabywanie umiejętności wyciągania wniosków z własnego postępowania i przewidywania jego konsekwencji, pogłębianie wglądu w siebie, naukę konstruktywnych sposobów rozładowywania napięcia.
- treningów umiejętności społecznych mających na celu: nabywanie kompetencji komunikacyjnych adekwatnych do indywidualnych możliwości, kształtowanie postawy asertywnej, kształtowanie postawy tolerancyjnej, otwartości na odmienność innych ludzi, naukę współdziałania, kształtowanie cech koleżeńskich, kształtowanie postawy zadaniowej w sytuacjach problemowych (nauka konstruktywnego rozwiązywania problemów), naukę nawiązywania i utrzymywania zdrowych, funkcjonalnych relacji interpersonalnych -Psychoedukacji z zakresu szeroko rozumianego zdrowia, relacji społecznych (w tym rodzinnych, partnerskich), problematyki uzależnień, przemocy, seksualności -w formie zajęć warsztatowych, pogadanek, zajęć profilaktycznych.
- Wspierania i monitorowania postępów uczestników czynionych podczas przygotowań do imprez/wydarzeń okolicznościowych.

Szeroko rozumiana pomoc psychologiczna adresowana była także do rodzin i bliskich uczestników. Współpraca z nimi miała na celu zoptymalizowanie i ujednolicenie oddziaływań wspierających i aktywizujących. Rozmowy odbywające się na terenie Ośrodka, a także rozmowy telefoniczne były zorientowane na pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów, konsultacje dotyczące zachowania uczestników na terenie placówki i poza nią, zapobieganie występowaniu sytuacji problemowych, opracowywanie możliwie najskuteczniejszych strategii pracy z osobami niepełnosprawnymi. Psycholog konsultował się także z lekarzami psychiatrami, pod opieką których pozostają uczestnicy zajęć w ŚDS.

4.2. Objęcie opieką psychologiczną rodzin borykających się z trudnościami w realizacji swoich naturalnych funkcji;

W działającym **Punkcie Interwencji Kryzysowej** w Sandomierzu udzielano między innymi porad psychologicznych:

- liczba porad udzielonych przez psychologa - 23.

W **Punkcie Edukacyjno – Konsultacyjnym** przez PCK w roku 2019r., także można było uzyskać bezpłatne poradnictwo specjalistyczne w tym rady psychologa, których udzielono 77.

Szkoła Podstawowa Nr 1 w 2019 roku w ramach w/w zadania:

- na bieżąco, wg potrzeb rodziców udzielanie porad przez psychologa oraz pedagoga, mediacje prowadzone przez psychologa oraz pedagoga pomiędzy rodzicami- 7 rodzin;
- rodziny korzystające systematycznie z porad pedagoga lub psychologa - 6 rodzin; współpraca z kuratorami sądowymi - 4 rodziny, współpraca z asystentami OPS wspierającym rodziny- 3 rodzin; systematyczne cotygodniowe zajęcia prowadzone przez pedagoga – 4 uczniów.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu w 2019 realizowała zadanie Programu poprzez zapewnienie możliwości skorzystania z bezpłatnego poradnictwa: pedagog szkolny, psycholog szkolny, logopeda, nauczyciele. Udostępniano rodzicom informację o dyżurach specjalistów z zakresu pomocy dziecku i rodzinie, objęto pomocą psychologiczną rodziny mające trudności w realizacji swoich naturalnych funkcji, z przeznaczaniem dla rodzin uczniów w z trudnościami objęte nadzorem kuratorskim, opieką asystenta rodziny, pracownika socjalnego, koordynatora pieczy zastępczej, oraz rodzin które samoistnie zgłaszają sytuacje trudne.

Szkoła Podstawowa nr 3 realizowała cel poprzez realizację zadania w roku sprawozdawczym następująco:

- odbywały się spotkania pedagoga, psychologa, wychowawców z rodzicami o charakterze psychoedukacyjnym, mającym na celu udzielanie wsparcia w zakresie radzenia sobie z problemami wychowawczymi i edukacyjnymi dzieci,
- odbywała się pedagogizacja rodziców prowadzona podczas indywidualnych spotkań i wywiadówek;
- grono pedagogiczne w miarę swoich możliwości i kompetencji udzielało specjalistycznego poradnictwa pedagogicznego. Prowadzone były indywidualne rozmowy z rodzicami poprzez pogadanki i prelekcje podczas zebrań klasowych.

Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Sandomierzu realizując powyższe zadanie w roku 2019 podejmowało następujące działania:

- organizowanie i prowadzenie konsultacji indywidualnych dla rodziców wg ustalonego harmonogramu;
- organizowanie i prowadzenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami w trakcie bieżącej pracy z dzieckiem poprzez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów formie zajęć rozwijających uzdolnienia i predyspozycje, zajęć rewalidacyjnych – dzieci posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, zajęć specjalistycznych - logopedycznych, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, porad, konsultacji, warsztatów i szkoleń dla rodziców;
- organizowanie spotkań z rodzicami: informacyjnych i szkoleniowych z udziałem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- organizowanie indywidualnych konsultacji z psychologiem, logopedą nauczycielami przedszkola, dyrektorem przedszkola;
- przekazywanie informacji, komunikatów dla rodziców w formie broszur, plakatów, oraz przez stronę internetową przedszkola (od Policji, Kuratorium Oświaty, MEN);
- prowadzenie diagnozy i obserwacji pedagogicznej ukierunkowanej na rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dzieci oraz wspomaganie funkcji procesów poznawczych i funkcji psychosomatycznych dzieci, wyszczególnienie dzieci do objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

Przedszkole nr 5 w Sandomierzu w ramach zadania w roku 2019:

- delegowało nauczycieli na spotkania w sprawie wychowanków placówki, którzy przebywają i są pod stałą opieką PCPR;
- jedna rodzina korzystała z pomocy asystenta rodziny.

Przedszkole Nr 7

Przedszkole w ramach Programu realizując zadanie w roku 2019 zapewniło objęcie opieką psychologiczną rodziny mające trudności w realizacji swoich naturalnych funkcji, jak również objęcie opieką psychologiczną i udzielenie pomocy dziecku z orzeczeniem o niepełnosprawności.

4.3. Zagwarantowanie dostępności pomocy specjalistycznej w trybie interwencyjnym w przypadku kryzysów życiowych i sytuacji nagłych.

W okresie sprawozdawczym mieszkańcy Gminy Sandomierz mieli możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego, prawnego oraz z zakresu terapii uzależnień. Porady z przedmiotowych dziedzin udzielane były przez specjalistów zatrudnionych w Punkcie Interwencji Kryzysowej, działającego w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej, którego działalność zorientowana jest na niesienie pomocy ludziom znajdującym się w sytuacji kryzysowej. Głównym celem PIK jest pomoc w znalezieniu nowych sposobów radzenia sobie w trudnej sytuacji.

W 2019 r. w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Sandomierzu udzielono łącznie 164 porad przez wykwalifikowanych specjalistów w tym:

- liczba porad udzielonych przez radcę prawnego – 55;
- liczba porad udzielonych przez pedagoga - 49;
- liczba porad udzielonych przez psychologa- 23;
- liczba porad udzielonych przez instruktora terapii uzależnień – 37;

W ramach realizacji zadania publicznego Gminy Sandomierz „Działalność edukacyjno-konsultacyjna dla ofiar przemocy, osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób w kryzysie” Oddział Rejonowy PCK prowadził Punkt Edukacyjno- Konsultacyjny, w którym w roku 2019r., tj.: 3 razy w tygodniu: poniedziałki, środy i czwartki odbywały się dyżury specjalistów (psychologa, pedagoga, radcy prawnego, terapeutów do spraw uzależnień). Łącznie w 2019 roku udzielono 303 porady, w tym:

- Osobom uzależnionym AA: 5 porad psycholog, 8 porad pedagog, 71 porad terapeuta – **łącznie 71;**
- Osobom współuzależnionym: 1 porada radca prawny, 2 porady psycholog, 23 porady - **łącznie 26;**
- Osobom uzależnionym od narkotyków – brak porad;
- Inne uzależnienia (leki, hazard): 6 porad pedagoga – **łącznie 6;**
- W zakresie przemocy (ofiary i sprawcy) : 1 porada pedagog, 22 porady terapeuta – **łącznie 23;**
- Porady prawne: radca prawny – 23;
- Inne: problemy małżeńskie, wychowawcze, kryzysy życiowe: radca prawny 4, psycholog 77, pedagog 28, terapeuta 32, **łącznie 141.**

Przy Miejskim Ośrodku Rozwoju Osobistego w Sandomierzu funkcjonuje **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**, w którym można skorzystać z bezpłatnej formy poradnictwa oraz wsparcia. W punkcie można było skorzystać z pomocy psychologa, prawnika, terapeuty uzależnień oraz specjalisty ds. przemocy w rodzinie.

Stowarzyszenie na rzecz Zdrowia Psychicznego realizowało w roku 2019 zadania wynikające z niniejszego Programu w formie zadań zleconych przez Urząd Miejski w Sandomierzu:

- prowadzenie punktu edukacyjno-konsultacyjnego dla ofiar przemocy, osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, współuzależnionych oraz osób w kryzysie,
- działalność informacyjno-edukacyjna dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi , narkomanii i przemocy.

W prowadzonym punkcie udzielano konsultacji specjalistów:

- psycholog – 96 porad;
- prawnik – 94 porady;
- terapeuta uzależnień – 49 porad;

Pedagog, specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 42 porady.

Ośrodek Pomocy Społecznej jako Koordynator Gminnego Programu Wspierania Rodziny widzi dalszą potrzebę kontynuowania wsparcia rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, z problemami w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego między innymi poprzez przydzielenie asystenta rodziny. Konieczne jest także podejmowanie działań interwencyjnych w rodzinach w których występuje problem z nadużywaniem lub uzależnieniem od alkoholu, zjawisko

przemocy domowej. Dopełnienie tych działań stanowi monitorowanie rodzin przeżywających trudności, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sytuację dziecka.

Zadaniem Programu Wspierania Rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Aby skutecznie realizować powyższe zadania konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Dlatego też Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu jest otwarty na współpracę z innymi placówkami i instytucjami działającymi w obszarze wspierania rodzin.

UZASADNIENIE

Zadaniem własnym gminy, określonym w art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. Celem głównym programu jest wzmocnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodzin z terenu gminy Sandomierz poprzez tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu. Gminny Program Wspierania Rodziny centralizuje i koordynuje system wsparcia, na który składają się działania wielu służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

W świetle Uchwały Nr IV/37/2019 Rady Miasta Sandomierz z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019-2020 w Gminie Sandomierz podmioty zaangażowane w realizację programu składają w terminie do 31 stycznia do Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej sprawozdania z realizacji programu. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu w terminie do 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji programu, sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.